



آزمون ۲ از ۱۴



شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان  
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.  
امام خمینی (ره)

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی  
سنجش دوازدهم - تابستانه دوم  
(۱۴۰۰/۰۶/۱۲)**

**علوم انسانی (دوازدهم)**

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

**[www.sanjeshserv.ir](http://www.sanjeshserv.ir)**

**مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی**

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی [test@sanjeshserv.com](mailto:test@sanjeshserv.com) معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.



**کانال تلگرام آزمون های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup**

**فارسی (۲)**

۱. گزینه ۲ درست است.  
معانی غلط در سایر گزینه‌ها و اصلاح آن‌ها:  
(۱) مچ پا، پاشنه پا ← روی پا، سینه پا / (۳) ضرورت ← ضروری، آنچه انجام آن بر عهده کسی نهاده شده باشد. / (۴) فریاد زدن ← لرزیدن از ترس
۲. گزینه ۱ درست است.  
معانی درست واژه‌های غلط:  
(حضرت: آستانه، پیشگاه، درگاه) (مشتبه: اشتباه‌کننده، دچار اشتباه) (طوع: فرمان‌برداری، اطاعت، فرمانبری) (فرط: بسیاری) (راهوار: آنچه با شتاب اما نرم و روان حرکت می‌کند، خوش حرکت و تندرو)
۳. گزینه ۳ درست است.  
معانی واژه‌های داده شده:  
(۱) صنم: بت، مجازاً معشوق و زیبارو (۲) تمام عیار: خالص، پاک، کامل، بی نقصان  
(۳) مطلق: آزاد، رها شده، بی قید، بی شرط (۴) نزه: خرم، خوش آب و هوا، باصفا
۴. گزینه ۲ درست است.  
واژه‌های دارای غلط املائی و اصلاح آن‌ها در گزینه‌ها عبارتند از:  
(۱) نصبتم ← نسبتم - خدمتگذار ← خدمتگزار (۲) نمی‌گذارد ← نمی‌گزارد (به واژه «فرض» توجه کنید) -  
غرض ← قرض / (۳) غدر ← قدر / (۴) مُعَزَم ← معظم
۵. گزینه ۴ درست است.  
واژه‌های دارای غلط املائی و اصلاح آن‌ها:  
(۱) طبل قاضی ← طبل غازی / (۲) سورت دعوی ← صورت دعوی - ضمام عقل ← زمام عقل / (۳) تبع ملول ← طبع ملول
۶. گزینه ۱ درست است.  
واژه‌هایی که غلط املائی دارند و اصلاح آن‌ها عبارتند از:  
(۲) جذم ← جزم (۳) فِراغ ← فراق (۴) ملهوظ ← ملحوظ  
در هر یک از گزینه‌ها، یک غلط املائی وجود دارد و در گزینه پاسخ هیچ غلطی مشهود نیست.
۷. گزینه ۲ درست است.  
متن تاریخی بی‌هقی از متون ممتاز کتاب فارسی یازدهم اثر ابوالفضل بی‌هقی و دارای ویژگی‌های ایجاز (کاربرد جملات کوتاه) - حذف افعال - کاربرد جملات به صورت قید - توضیحات دقیق و جزئی و نیز حفظ امانت و صداقت در ذکر وقایع است. در متن مورد نظر، واژگان کهن «بستدم» - «سخت» و کاربرد جملات کوتاه، از دیگر ویژگی‌ها برجسته‌تر است.
۸. گزینه ۴ درست است.  
بررسی آرایه‌ها:  
(۱) دو تشبیه: طوطی طبعم همچون بلبل است - طوطی طبعم  
(۲) سه مجاز و یک تشبیه: دل، زبان، نشان هر یک به ترتیب مجاز از علاقه، سخن، هدف تشبیه زندگی به تیر.  
(۳) سه تشبیه: یک کنایه - یک مجاز: نفس چون نیرنگ، طوفان بدر، موج این دریا چون ازدها / رفت و آمد نفس کنایه از زندگی / چشم مجازاً نظر  
(۴) ایهام: ننشستی به پهلویم: ۱- در کنارم نبودی ۲- به پهلویم برخورد نکردی - بنوازد: ۱- نوازش کردن ۲- نواختن (ساز وجود مرا) / کنایه: ننشستی به پهلویم کنایه از همراهم نبود / تشبیه: تو به خدنگ - من به استخوان / مجاز: خدنگ و استخوان مجازاً به ترتیب به معنی تیر و وجود می‌باشد.

۹. گزینه ۱ درست است.

بررسی آرایه‌های ذکر شده در گزینه‌ها:

- ۱) مجاز: دل مجازاً یعنی میان و وسط - ولی جناس در بیت مشهود نیست.
- ۲) تشبیه: سرای جسم - تو به خورشید (مهر) - ایهام: مهر به معنی خورشید و محبت در بیت کاربرد دارد که البته معنای محبت مورد نظر است.
- ۳) استعاره: روی سخن (که تشخیص هم دارد) - تشبیه: نقطه به عرق (لطفاً به حسن تعلیل زیبای بیت و استعاره دیگر آن یعنی «دویدن فهم» توجه نماید).
- ۴) استعاره، جان‌بخشی (دل) - ایهام تناسب (رنگ به معنی لون که مورد نظر شاعر است و دیگری، بز کوهی که با واژه پریده و پا، مراعات نظیر می‌سازد و معنی کاربردی در بیت نمی‌باشد)

۱۰. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌ها:

- استعاره، تشخیص ← شاعر تقاضا کرده که «عمر» وصال طولانی شود پس جان‌بخشی کرده است.  
 مجاز ← حرف مجازاً یعنی سخن  
 تشبیه ← وصال چون شب تلقی شده (به جهت تمنای طولانی شدن)  
 حسن تعلیل ← علت اینکه نمی‌توان درباره وصال چیزی گفت، کوتاهی این سخن است به گونه‌ای که از دل به زبان نمی‌رسد (عجب تصویر زیبایی)  
 تضاد ← دراز و کوتاه (توجه: شاعر حرف را کوتاه و عمر وصال را دراز دانسته، لذا تناقضی در بیت یافت نمی‌شود و در ضمن سخن می‌تواند هر مقدار کوتاه باشد حتی کوتاه‌تر از فاصله دل و زبان، پس اغراقی در بیت مشهود نیست.)

۱۱. گزینه ۳ درست است.

تشریح آرایه‌های هر گزینه:

- تناقض ← دوست دشمن می‌شود / اغراق ← اینکه هر مژه آرامگاه بلبل‌ها شود (با مژه تمام عاشق‌ها را نابود خواهیم کرد)  
 (توجه: گزینه «ه» نیز به نوعی اغراق دارد، فرا خواندن مردم دنیا علیه ظلم) / تشبیه ← بوی وفا (توجه: بو، پرده، قدر، در این ابیات فاقد ایهام هستند) / ایهام ← «داد» ایهام دارد به معنی عدالت - فریاد که در این جا عدالت مورد نظر است.

۱۲. گزینه ۱ درست است.

تعداد جملات هر یک از گزینه‌ها و بیت سؤال:

- ۱) ۵ جمله با افعال: است، تپد، بالد، دمد، بشکفد (بیت سؤال: ساقیا، بیا، گفت، کن، می‌فرستم: توجه به منادا الزامی است).
- ۲) ۴ جمله با افعال و منادا: می‌کاهد، بده، بگذارد، ساقی
- ۳) ۳ جمله با افعال: ام (هستم)، نیم (نیستم)، رسد
- ۴) ۲ جمله با افعال: نگذرد، بود

۱۳. گزینه ۴ درست است.

واژه‌هایی که در گذر زمان تغییر معنا داده‌اند در گزینه‌ها عبارتند از: پیکان، شوخی، تماشا، شاهد.  
 از طرفی با چینش دستوری ابیات، مشخص می‌شود که واژه‌های ذکر شده در کدام جمله (هسته یا وابسته) قرار گرفته‌اند. چینش ابیات:

۱) <u>بیدل، بس غنچه این گلستان پیکان بود</u> که <u>زهرخند زخم چون گل، خاطر ما شاد داشت</u>	ج هسته	ج وابسته
۲) <u>آخر ز دست شوخی طفلان جایی گریختیم</u> که <u>اشک پی به سر ما نمی‌برد</u>	ج هسته	ج وابسته
۳) <u>خلوت گزیده را به تماشا چه حاجت است</u> چون <u>کوی دوست هست به صحرا چه حاجت است</u>	ج هسته	ج وابسته
۴) <u>جرم همه این بود</u> که <u>در باغ لب تو من شاهد یک بار تبسم شده بودم</u>	ج هسته	ج وابسته

۱۴. گزینه ۲ درست است.

درستی و نادرستی موارد گزینه‌ها:

- ۱) نهاد محذوف تو (در فعل «مترس») - دو قید «همه - برکنار» در بیت محسوس است.
- ۲) بیت از سه جمله گذرا (دو مورد «است» گذرا به مسند - «مترس» گذرا به متمم) و یک جمله ناگذر (می‌ماند) تشکیل شده است.
- ۳) «آب زندگی» گروه مسندی و «غرقه» نیز مسند می‌باشد.
- ۴) گروه‌های اسمی (محیط عشق - آب زندگی) هر دو ترکیب اضافی هستند و شیوه بیان جمله سوم بلاغی است.

۱۵. گزینه ۱ درست است.

صفات فاعلی و مفعولی گزینه‌ها:

- ۱) شیرگیر (صفت فاعلی مرکب مرخم) فرسوده (صفت مفعولی) توجه: مرخم به کلمه‌ای می‌گویند که پسوند خود را از دست داده است. ۲) شکسته (صفت مفعولی) یادگاری (صفت نسبی است که جانشین موصوف شده و اسم محسوب می‌شود)
- ۳) نکته قابل توجه در این گونه سؤالات توانایی تشخیص نوع کلمه (اسم / صفت / قید و...) می‌باشد. «رهایی» اسم است و مراقب باشید با صفت (رها) اشتباه نگیرید. «گرفتار» صفت مفعولی است (به کاربرد انواع (ار) توجه نمایید)
- ۴) گریان (صفت فاعلی)

۱۶. گزینه ۲ درست است.

ابتدا شیوه‌های بیان:

- ۱) بلاغی ← بلا در راه عشق از در و دیوار می‌بارد - یک سراب پیش رهم نامد که توفانی نداشت
- ۲) عادی ۳) عادی ۴) بلاغی ← همه دور و برم را صد بار می‌بینم...
- اینک نقش‌های تبعی: ۱) واو عطف ۲) تکرار ۳) Ø (واو ربط) ۴) Ø (واو میانوند)

۱۷. گزینه ۴ درست است.

مفهوم ابیات:

- ۱) تعلق خاطر همه به محبوب
- ۲) تضمین حیات معشوق در کنار عاشق
- ۳) عدم آسایش و راحتی در دنیا
- ۴) و بیت سؤال: نابودی حرمت‌ها و ارزش‌ها

۱۸. گزینه ۳ درست است.

مفهوم ابیات:

- ۱) تأکید بر تواضع و شخصیت درونی فرد
- ۲) افراد مبتلا مقرب درگاه حق هستند.
- ۳) سود رسانی و کمک به افراد با تدبیر و کاردانی میسر می‌شود (راه‌های کمک، نیاز به تدبیر دارد)
- ۴) تسلیم مشیت الهی بودن

۱۹. گزینه ۳ درست است.

مفهوم گزینه پاسخ «ناصروری عاشق» است و گزینه‌های دیگر همگی بر «جذبۀ بی‌نهایت محبوب» تأکید دارند.

۲۰. گزینه ۱ درست است.

در گزینه پاسخ به مفهوم «دل در گرو مهر خداوند داشتن و بهره‌گیری از تنهایی و خلوت» سفارش شده است.

۲۱. گزینه ۲ درست است.

در گزینه پاسخ به مفهوم مادّی غم (به‌طور کلی) اشاره شده است ولی در گزینه‌های دیگر به غم مثبت و معنوی حاصل از عشق اشاره شده است.

۲۲. گزینه ۳ درست است.

۲۳. گزینه ۲ درست است.

در گزینه سؤال «آفتاب» نماد فرصت‌ها و امکانات زیاد و مناسب «ستاره» نماد فرصت‌ها و امکانات کم و محدود است و مفهوم نهایی، همانا توصیه به استفاده از همه فرصت‌ها به ویژه امکانات محدود می‌باشد.

۲۴. گزینه ۴ درست است.

مفهوم گزینه پاسخ به «از جان گذشتگی عاشق» اشاره دارد ولی در دیگر گزینه‌ها به مسئولیت والای انسان در شایستگی برای حمل امانت (کمال اشتیاق برای پذیرفتن عشق الهی) اشاره شده است.

۲۵. گزینه ۱ درست است.

مفهوم هر یک از گزینه‌ها:

(۱) خدایی که دیده نمی‌شود خالق تمام پدیده‌ها از جمله «چشمان» است.

(۲) در دوری از یار همواره بی‌خوابم.

(۳) از فکر زیاد، خیالاتی شده‌ام.

(۴) محو نگاهت شده‌ام.

## عربی، زبان قرآن (۲)

۲۶. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب: ۲- ترجمه نشدن (علیک) ۳- ترجمه نشدن (علیک). برگزین ۴- نمی‌گوید (درس ۲)

۲۷. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

۱- حمایت می‌کرد. بود ۲- حمایت می‌کرده است. ۳- ترجمه نشدن (له) و قرار گرفتن در یک جمله به جای دو جمله. (درس ۶)

۲۸. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب: ۱- نمی‌رفت (کان + لم یذهب: ترجمه ماضی بعید) ۲- ترجمه نشدن ضمیر (ه) در (حیاته)

۴- کان در این جا (بود). نرفته است. شده است. (درس ۷)

۲۹. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:

۱- می‌رسند. دندان‌های جدید ۳- هفتمین سال. افتاده ۴- هفتمین سال. ترجمه نشدن (مکان‌ها) (درس ۳)

۳۰. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب: ۱- ترشح می‌کند ۳- چشمش. ترشح می‌کند ۴- چشمش (درس ۳)

۳۱. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب: ۲- ترجمه نشدن ضمیر (ی) در آقربائی ۳- او را گرفتم. صدا زدم ۴- صدا زدن من کردند (درس ۵)

۳۲. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب: ۱- هرگاه. قادر نخواهی بود ۲- بال ۳- برای دیدن. حرکت می‌کنند (درس ۳)

۳۳. گزینه ۳ درست است.

مفهوم آیه اشاره به این دارد که خداوند نمی‌خواهد بنده را در سختی بیندازد و تنها گزینه‌ای که اشاره به این مورد دارد، گزینه

(۳) می‌باشد. (درس ۴)

۳۴. گزینه ۱ درست است.

مفهوم عبارت این است که هرکس شهوتش (هوی و هوسش) بر عقلش غلبه کند از چارپایان بدتر است و به جز گزینه (۱)

مابقی گزینه‌ها بر این مفهوم دلالت دارند. (درس ۱)

۳۵. گزینه ۴ درست است.

کان + ل: به معنای داشت که فقط در گزینه (۴) مشاهده می‌شود. (درس ۴)

ترجمه درک مطلب

حماقت یکی از ویژگی‌های مذموم به‌شمار می‌رود که صاحب آن و اطرافیان را خسته می‌کند و داستان‌های زیادی در مورد آن نوشته شده است. احمق کسی است که کلماتش بر افکارش مقدم است و کسی که هنگام بیان اینکه این گفتار صحیح است یا نه تأمل نمی‌کند. او از غفلت صحبت می‌کند و حماقت کم‌عقلی و فساد عقل است. بین حماقت و نادانی دو تفاوت وجود دارد:

یکی، احمق ناممکن را در شکل ممکن تصور می‌کند، و نادان غیرممکن را از ممکن نمی‌داند؛ و دوم اینکه احمق می‌داند چه چیزی درست است و عمل نمی‌کند بر آن، و نادان نمی‌داند چه چیزی درست است و اگر آن را می‌دانست، آن را انجام می‌داد. شخص عاقل باید صحبت کردن با احمق را ترک کند، همان‌طور که بر او واجب است که با خردمندان معاشرت کند. یکی از بزرگترین نشانه‌های حماقت در شخص نادان، زبان اوست. زیرا قلب او در پشت زبان او قرار دارد و کمال حقیقت نزد او، خواستن موقعیت‌های نیکوکاران با اعمال شریران است.

۳۶. گزینه ۴ درست است.

توضیح: با توجه به متن؛ احمق حتی اگر گنهکار هم باشد خودش را نیکوکار و خوب می‌بیند.

۳۷. گزینه ۱ درست است.

توضیح: در متن اشاره‌ای به لغزش‌های زبانی نشده است.

۳۸. گزینه ۲ درست است.

توضیح: با توجه به مفهوم متن؛ (شخصیت) انسان در زیر زبانش پنهان شده است.

رد سایر گزینه‌ها:

۱- در متن اشاره‌ای به داناترین مردم نشده است. ۳- در متن اشاره‌ای به دانا بودن نشده است.

۴- گفته نادان هرچه را به نفع و ضررش است می‌داند در حالی که در متن آمده است: نادان نمی‌داند چه چیزی به نفعش یا ضررش می‌باشد.

۳۹. گزینه ۲ درست است.

براساس متن احمق می‌داند چه کاری خوب است ولی انجامش نمی‌دهد، در حالی که در این گزینه گفته شده: احمق نمی‌داند چه کاری خوب است برای انجام دادن.

رد سایر گزینه‌ها:

۱- اگر احمق قبل از سخن گفتن فکر کند از لغزش در امان می‌ماند (اشاره به فکر نکردن احمق قبل از سخن گفتن دارد که در متن به آن اشاره شده است).

۳- احمق با چیزی که باعث ضرر به خودش می‌شود دشمن خودش است (اشاره به این دارد که کار درست را می‌داند ولی به آن عمل نمی‌کند و همین‌طور به کارهایی که باعث خستگی‌اش می‌شود).

۴- احمق می‌خواهد با کارهای بد به مرتبه شایستگیان برسد که در متن به آن اشاره شده است.

۴۰. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب: ۱- من باب تفعّل ۲- اسم المفعول . الفاعل ۴- مبنی

۴۱. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب: ۲- مفرد مذکر مخاطب ۳- مزید ثلاثی بحرف زائد ۴- لازم

۴۲. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب: ۱- لازم ۲- لیس له حرف زائد ۴- مجرد ثلاثی . مجهول

۴۳. گزینه ۳ درست است.

سعة به شکل (سعة) درست می‌باشد. (درس ۶)

۴۴. گزینه ۴ درست است.

دو کلمه مترادف (آثرُ و انتخبُ) می‌باشند. (درس ۲)

۴۵. گزینه ۲ درست است.

در تدریس اسم تفضیل آمده که اسم تفضیل در مقایسه بین دو اسم بر وزن أفعال می‌آید. (حسنى به شكل أحسن صحیح می‌باشد). (درس ۱)

۴۶. گزینه ۳ درست است.

کان در این گزینه به معنای (است) آمده است. (مؤمن کم حرف و پرکار است). (درس ۷)

۴۷. گزینه ۴ درست است.

- ۱- الغداء یعنی ناهار و تعریف آمده صحیح نمی باشد.
- ۲- الخائب یعنی ناامید در حالی که در تعریفش آمده است: کسی که امید دارد.
- ۳- نابینا کسی است که نمی بیند نه اینکه نمی شنود. (درس ۷)

۴۸. گزینه ۱ درست است.

در این گزینه اسلوب شرط نیامده (کسی که در سال تحصیلی درس نمی خواند باید منتظر عاقبت کارش باشد). (درس ۳)

۴۹. گزینه ۱ درست است.

اسم مبالغه بر زیادی کار دلالت می کند. اسم های مبالغه در گزینه ها (الطیارین . علامه) می باشند. الطیارین در محل اعرابی مفعول می باشد.

۲- المجرّب: اسم مفعول است. ۳- علامه در محل مبتدا است. ۴- دؤاب جمع کلمه دابّه است. (درس ۲)

۵۰. گزینه ۴ درست است.

۱۲۰ صفحه کتاب است. در مرحله اول نصف کتاب (۶۰ صفحه) + مرحله دوم یک چهارم از ۶۰ صفحه باقی مانده (۱۵ صفحه): در مجموع ۷۵ صفحه می شود. (مبحث اعداد با توجه به صفحه ۱۰ کتاب درسی)

## دین و زندگی (۲)

۵۱. گزینه ۱ درست است.

آیه شریفه ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَّ مَا كَفُورًا﴾ به موضوع صاحب اراده و اختیار بودن انسان و مسئولیت انسان در تعیین سرنوشت خود و راهنمایی شدن انسانی به سوی راه رستگاری و شناخت شقاوت اشاره دارد. (صفحه ۲۰)

۵۲. گزینه ۲ درست است.

براساس آیه ۹۱ سوره مائده شیطان می خواهد به وسیله شراب و قمار در میان مسلمانان عداوت و کینه ایجاد کند و ما را از یاد خدا و نماز باز دارد. (صفحه ۲۴)

۵۳. گزینه ۳ درست است.

گروهی دیگر از منکران معاد که نمی توانند فکر مرگ را از ذهن خود بیرون برانند همین زندگی چند روزه نیز برای شان بی ارزش می شود. در نتیجه به یأس و ناامیدی دچار می شوند، از دیگران کناره می گیرند و به انواع بیماری های روحی دچار می شوند. (صفحه ۴۳)

۵۴. گزینه ۳ درست است.

بخش اول: آیه ﴿أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَّ أَنَّكُمْ آلِنَا لَا تَرْجِعُونَ﴾ (سوره مؤمنون آیه ۱۱۵) مربوط به استدلال بر معاد با تأکید بر لازمه حکمت الهی است. (صفحه ۵۴ و ۵۵)

بخش دوم: در قسمت تدبیر در قرآن: (انسان در وجود معاد شک ندارد) بلکه علت انکارش این است که او می خواهد بدون ترس از دادگاه قیامت در تمام عمر گناه کند. (سوره قیامت آیه ۵) (صفحه ۵۶)

۵۵. گزینه ۴ درست است.

سخن گفتن پیامبر با کشته شدگان از لشکر کفار در جنگ بدر نشان دهنده وجود آگاهی و شعور در عالم برزخ است. (صفحه ۶۴)

۵۶. گزینه ۳ درست است.

بخش اول: آیه ﴿يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَّ كَانَتِ الْجِبَالُ...﴾ مربوط به تغییر در ساختار زمین و آسمان هاست و از حوادث مرحله اول قیامت است. (صفحه ۷۳)

بخش دوم: با دیدن نامه اعمال برخی بدکاران به انکار اعمال ناشایست خود روی می آورند. در این هنگام خداوند شاهدان و گواهانی را حاضر می کند که با وجود آن ها دیگر انکار کردن میسر نیست. (صفحه ۷۴)

۵۷. گزینه ۱ درست است.

خداوند در آیه ۱۳۲ تا ۱۳۵ می فرماید: و شتاب کنید به آموزش پروردگارتان و بهشتی که وسعت آن، آسمان ها و زمین است و برای متقیان آماده شده است. همان ها که وقتی مرتکب اعمال زشتی می شوند، یا به خود ستم می کنند به یاد خدا می افتند و

برای گناهان خود طلب آمرزش می‌کنند. (صفحه ۸۴)

۵۸. گزینه ۴ درست است.

بخش اول: گاهی پاداش و کیفر، محصول طبیعی خود عمل است و انسان نمی‌تواند آن را تغییر دهد. مثلاً اگر کسی سیگار بکشد به امراض گوناگونی مبتلا می‌شود. (صفحه ۸۷ و ۸۸)

بخش دوم: برای کسانی که کارهای زشت انجام دهند و هنگامی که مرگ یکی از آنها فرا رسد می‌گویند، الان توبه کردم، توبه نیست. (سوره نساء آیه ۱۸) (صفحه ۸۷)

۵۹. گزینه ۳ درست است.

بخش اول: پرسش منفی است و عذرخواهی از خطاهای گذشته در بیان گام‌های لازم برای طی مسیر قرب الهی بیان نشده است. (صفحه ۹۷ تا ۹۹)

بخش دوم: امیرالمؤمنین (ع) زیرک‌ترین انسان‌ها را فردی می‌داند که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد. (صفحه ۱۰۰)

۶۰. گزینه ۱ درست است.

بخش اول: عبارت «إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ» مربوط به سوره طلاق آیه ۲ است و معنای آن «خداوند امر خویش را به سرانجام می‌رساند» است. (صفحه ۱۰۹)

بخش دوم: نوجوانی و جوانی دوران تصمیم‌های بزرگ و سرنوشت‌ساز است. (صفحه ۱۱۱)

۶۱. گزینه ۳ درست است.

مرحوم علامه محمدتقی جعفری در جمع اندیشمندان صاحب‌نام در علوم انسانی درباره موضوع «معیار ارزش واقعی انسان» فرمودند: اگر می‌خواهید بدانید یک انسان چقدر ارزش دارد، ببینید به چیزی علاقه دارد و به چه چیزی عشق می‌ورزد...

این نظریه از فرمایش حضرت علی (ع) در حکمت ۸۱ نهج‌البلاغه گرفته شده است. (صفحه ۱۱۷)

۶۲. گزینه ۲ درست است.

خداوند در آیه ۳۱ آل عمران می‌فرماید: بگو اگر خدا را دوست دارید از من پیروی کنید تا خدا دوستتان بدارد و گناهانشان را ببخشد و خدا بسیار آمرزنده و مهربان است. (صفحه ۱۲۰)

۶۳. گزینه ۴ درست است.

بخش اول: امام صادق (ع) می‌فرماید: قلب انسان حرم خداست در حرم خدا غیر خدا را جا ندهید.

بخش دوم: خداوند در آیه ۱۶۵ بقره می‌فرماید: بعضی از مردم همتیانی را به جای خدا می‌گیرند، آنان را دوست می‌دارند مانند دوستی خدا. اما کسانی که ایمان آورده‌اند به خدا محبت بیشتری دارند. (صفحه ۱۲۸)

۶۴. گزینه ۳ درست است.

پرسش منفی است و راه‌کارهای افزایش محبت الهی عبارتند از: ۱- پیروی از خداوند ۲- دوستی با دوستان خدا ۳- بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان (صفحه ۱۱۹ تا ۱۲۱)

۶۵. گزینه ۴ درست است.

بخش اول: مهم‌ترین فایده روزه گرفتن عبارت است از «تقوا» (صفحه ۱۲۹)

بخش دوم: شایسته است دقت کنیم تأثیر نماز در باز داشتن انسان از زشتی‌ها و منکرات به تداوم و میزان دقت و توجه ما بستگی دارد. (صفحه ۱۳۰)

۶۶. گزینه ۲ درست است.

تقوا به معنای «حفاظت» و «نگهداری» است. انسان باتقوا می‌کوشد روزبه‌روز بر توانمندی خود بیفزاید تا اگر در شرایط گناه و معصیت قرار گرفت آن قوت و نیرو او را حفظ کند و از آلودگی نگه دارد. (صفحه ۱۲۹)

۶۷. گزینه ۳ درست است.

خداوند در سوره عنکبوت آیه ۴۵ می‌فرماید: و نماز را برپا دار که نماز از کار زشت و ناپسند نهی می‌کند و قطعاً یاد خدا بالاتر است و خدا می‌داند چه می‌کنید. (صفحه ۱۳۰)



۶۸. گزینه ۲ درست است.

اگر در انجام به موقع نماز بکوشیم بی‌نظمی را از زندگی خود دور خواهیم کرد، و اگر شرط غصبی نبودن لباس و مکان نمازگزار را رعایت کنیم کمتر به کسب درآمد از راه حرام متمایل می‌شویم. (صفحه ۱۳۱)

۶۹. گزینه ۳ درست است.

تنها خون انسان و هر حیوانی که خون جهنده دارد یعنی اگر رگ او را ببرند خون جستن کند، نجس است و نه همه حیوانات. بنابراین این حکم شرعی به درستی بیان نشده است. (صفحه ۱۳۲)

۷۰. گزینه ۲ درست است.

ادرا و مدفوع انسان و حیوان‌های حرام‌گوشتی که دارای خون جهنده هستند نجس است. (صفحه ۱۳۲)

۷۱. گزینه ۱ درست است.

اگر کسی به چیز حرامی روزه خود را باطل کند کفاره جمع بر او واجب می‌شود. اگر کسی روزه ماه رمضان را عمداً نگیرد، باید هم قضای آن را به‌جا آورد و هم کفاره بدهد. (صفحه ۱۳۷)

۷۲. گزینه ۴ درست است.

پرسش منفی است و در گزینه پاسخ به غلط مجموع مسافت طی شده ۱۲/۵ کیلومتر بیان شده که ۲۲/۵ کیلومتر درست است. (صفحه ۱۳۷)

۷۳. گزینه ۱ درست است.

عفاف حالتی در انسان است که به‌وسیله آن خود را در برابر تندروی‌ها و کندروی‌ها کنترل می‌کند تا بتواند در مسیر اعتدال و میانه‌روی پیش رود. (صفحه ۱۴۵)

۷۴. گزینه ۲ درست است.

بخش اول: حضرت علی(ع) می‌فرماید: مبدا خود را برای جلب توجه دیگران بیارایی که در این صورت ناچار می‌شوی با انجام گناه به جنگ خدا بروی.

بخش دوم: امام صادق(ع) می‌فرماید: لباس نازک و بدن‌نما نپوشید، زیرا چنین لباسی نشانه سستی و ضعف دینداری است. (صفحه ۱۴۶)

۷۵. گزینه ۴ درست است.

بخش اول: زنان موظف هستند که دو شرط را در پوشش خود رعایت کنند:

۱- تمام بدن خود را به‌جز صورت و دست‌ها تا مچ را از نامحرم بپوشانند. ۲- پوشش آن‌ها نباید نازک، چسبان و تحریک‌کننده باشد. (صفحه ۱۵۴)

بخش دوم: پوشش و حجاب زنان در ایران باستان چنان برجسته بود که حتی برخی از مورخان غربی بر این باورند که می‌توان ایران باستان را منشأ اصلی گسترش حجاب دانست. (صفحه ۱۵۶)

### معارف و اقلیت‌های دینی

۵۱. گزینه ۱ درست است.

صفحه ۱۰: علوم تجربی هرگز قادر به انکار خدا یا موجودات غیرمادی نیست؛ زیرا ابزاری که علوم تجربی از آن استفاده می‌نماید، حس و تجربه است و چون به‌وسیله حواس جز پدیده‌های مادی را نمی‌توان شناخت، از این رو حوزه تحقیق و مطالعه علوم تجربی تنها طبیعت مادی است.

صفحه ۸ و ۹: برای اینکه حواس ما قادر به درک چیزی باشد، باید آن شیء بتواند بر روی حواس ما تاثیر بگذارد و برای اینکه چیزی بتواند بر روی حواس انسان اثر بگذارد، باید جنبه مادی داشته باشد. یعنی تنها موجودات مادی هستند که بر روی حواس ما اثر می‌گذارند و ما را از وجود خود آگاه می‌سازند. در مورد موجودات مادی نیز اگر این اثر چنان ناچیز باشد که برای ما نامحسوس باشد، باز هم قادر به درک آن نخواهیم بود؛ مثلاً تأثیری که یک عدد الکترون بر روی چشم ما می‌گذارد، چون بسیار ناچیز و در نتیجه نامحسوس است ما قادر به دیدن الکترون نیستیم. در عین حال باید توجه داشت که الکترون وجودی مادی و محسوس است و اگرچه با چشم غیرمسلح قابل رؤیت نیست، اما با چشم مسلح می‌توان آن را مشاهده کرد؛ بنابراین،

این علوم تجربی است که به ما اطمینان می‌دهد الکترون وجود دارد.

**۵۲. گزینه ۲ درست است.**

صفحه ۱۰: علوم گوناگون نه تنها تاکنون نتوانسته‌اند وجود خدا و روح و غیره را انکار نمایند، بلکه از این پس نیز نخواهند توانست چنین ادعایی نمایند؛ زیرا اصولاً انکار خدا در حد توانایی علوم نیست و دامان علم برای همیشه از آلودگی به این قبیل ادعاها پاک خواهد بود.

باید توجه داشت که این سؤال مربوط است به جهان بینی مادی که بر پایه انکار خداوند استوار شده؛ بنابراین اگرچه پاسخ مندرج در گزینه دیگر نیز درست است، اما این پاسخ دقیق‌تر است.

صفحه ۸ و ۹: برای اینکه حواس ما قادر به درک چیزی باشد، باید آن شیء بتواند بر روی حواس ما تأثیر گذارد و برای اینکه چیزی بتواند بر روی حواس انسان اثر گذارد، باید جنبه مادی داشته باشد. یعنی تنها موجودات مادی هستند که بر روی حواس ما اثر می‌گذارند و ما را از وجود خود آگاه می‌سازند. در مورد موجودات مادی نیز اگر این اثر چنان ناچیز باشد که برای ما نامحسوس باشد، باز هم ما قادر به درک آن نخواهیم بود. بنابراین پاسخ درست‌تر این است که «هر چیزی که روی حواس ما تأثیرگذار باشد، برای آن قابل درک است».

**۵۳. گزینه ۳ درست است.**

صفحه ۱۷: با توجه به پاراگراف آخر این صفحه معلوم می‌شود که منظور از خودکفا بودن جهان پدیده‌ها این است که مجموعه پدیده‌ها به‌طور دسته‌جمعی نیاز خود به علت را، به کمک یکدیگر برطرف کنند.

صفحه ۱۹: خداوند به‌عنوان علت هستی‌بخش جهان، خود پدیده نیست؛ زیرا اگر پدیده باشد، جزئی از عالم پدیده‌ها خواهد بود و نه علت آن. توجه به این نکته اهمیت فراوان دارد که هر چه پدیده باشد و نیازمند علت، خود جزئی از جهان پدیده‌ها خواهد بود و بنابراین علت هستی‌بخش جهان حتماً باید بی‌نیاز از علت بوده و پدیده نباشد و گرنه جز جهان پدیده‌ها خواهد بود.

البته این به این معنا نیست که هیچ پدیده‌ای نمی‌تواند علت پدیده دیگر باشد، اما آنچه که مهم است این است که علت اصلی و اولیه همه پدیده‌ها و پدید آمدن همه مخلوقات، خداوند است.

**۵۴. گزینه ۳ درست است.**

صفحه ۲۰: اگر بنا به ادعای مادیون و منکرین خدا، جهان ماده و طبیعت را بدون خالق بشناسیم، معنایش این است که ماده و طبیعت را بدون علت دانسته‌ایم و پرسش از علت را درباره آن رها کرده‌ایم؛ بنابراین چه خداشناسان و چه ماده‌گرایان، هر دو در نهایت به موجودی که بی‌نیاز از علت باشد، معتقدند و این بدان معناست که در هر حال، از پذیرفتن موجود بدون علت، چاره‌ای نیست.

صفحه ۲۱: تردیدی وجود ندارد که موجود بی‌علت، باید موجودی باشد که برخلاف ماده و طبیعت هیچ یک از خصوصیات پدیده بودن را نداشته باشد و چون موجودات مادی بدون شک همه پدیده‌اند، لذا موجود بدون علت که خود علت همه پدیده‌هاست، مادی نیست و هیچ یک از آثار پدیده را نیز همراه خود ندارد و آن خداست.

**۵۵. گزینه ۴ درست است.**

صفحه ۲۴: علت اصلی بروز اختلافات فکری و اعتقادی انسان‌ها را باید در جایگزینی خودپرستی به جای حق‌پرستی جستجو کرد.

صفحه ۲۶: وقتی انبیا برای نجات بشریت از جانب خداوند به پیامبری برگزیده شدند، کسانی که نمی‌توانستند محیط آلوده خود را رها کنند یا از منافع و تعصبات و مقامات خود دست بردارند، به مخالفت با آن‌ها می‌پرداختند، حتی مقدس‌مآبانی که خود را بندگان خاص خدا می‌دانستند، چون مرحله آزمایش الهی پیش آمد، نتوانستند پا روی تمایلات نفسانی و خودخواهی خود بگذارند و تسلیم حقیقت شوند.

**۵۶. گزینه ۳ درست است.**

صفحه ۲۵: گام نهادن در عالم خداپرستی علاوه بر اینکه سلامت عقل را می‌طلبد، پیش از آن و حتی بیش از آن محتاج سلامت قلب و پاکی دل است. روح بی‌آلایش خودبه‌خود گرایش به سوی خداپرستی دارد.

در بیشتر موارد، نخست انحراف از اصول اخلاقی و تن در دادن به خواهش‌های نفسانی و لذات مادی (مادیگری اخلاقی) صورت می‌پذیرد و همین امر زمینه را برای توجه به معنویات و اعتقاد به غیب از میان می‌برد. در نتیجه شخص از دین و خدا روگردان

می‌شود و عملاً به انکار خدا می‌پردازد (مادیگری عقیدتی).

۵۷. گزینه ۱ درست است.

صفحه ۲۸: یکی دیگر از عواملی که سبب روگردانی عده‌ای از ایمان به خدا می‌گردد، این است که این عده در دوران نوجوانی، پاره‌ای مطالب را در اثبات وجود خدا یا سایر معارف دینی از افراد غیرمتخصص فرا می‌گیرند که از استحکام علمی و عقلی کافی برخوردار نیست.

صفحه ۳۱: شرط اول برای نجات و سعادت انسان این است که در انتخاب معتقدات خویش از هرگونه سهل‌انگاری و غرض‌ورزی پرهیز نماید و هیچ مطلبی را از هیچ‌کس بدون دلیل کافی نپذیرد.

۵۸. گزینه ۴ درست است.

صفحه ۳۶: تردیدی نیست که خداوند یکتا و یگانه است و برای او هیچ شریکی نیست. شریک داشتن علامت نقص و نیاز است و خداوند از هر نقص و نیازی منزّه است.

ضمناً باید توجه داشت که اگرچه شریک داشتن، مطمئناً اداره جهان را با مشکل روبه‌رو می‌کند، اما اینجا سوال از چرایی شریک نداشتن خداوند است، نه پیامد آن.

صفحه ۳۸: توحید عملی این است که انسان هرگونه هدف و مقصد غیرخدایی را از زندگی خود طرد کند و سعی نماید تمام مراحل زندگی خود را مطابق اوامر الهی تنظیم کند. طبیعی است چنین کسی باید از هرگونه معصیت و گناه پرهیز کند؛ زیرا هر گناهی که انسان مرتکب می‌شود، در واقع یک قدم از خدا دور می‌شود، مگر اینکه قلباً پشیمان شده و توبه کند و دوباره به سوی خدا برگردد.

۵۹. گزینه ۳ درست است.

صفحه ۳۹: انسان‌های خودخواه و خودپرست اگر هم ظاهراً خداشناس باشند، اما عملاً به پرستش خود مشغولند، نه پرستش خدا. آن‌ها همه چیز را برای خود می‌خواهند و تنها به فکر رفاه و لذت و آسایش خویش‌اند. آن‌ها دیگران را برای خود می‌خواهند و جز خود، چیزی را نمی‌پسندند.

صفحه ۳۶: توحید نظری که نظر و عقیده ما در مورد خداوند را نشان می‌دهد عبارت از این است که جهان و مجموعه پدیده‌های آن، مخلوق یک خالق است و به‌وسیله همین خالق تدبیر و هدایت می‌شود.

۶۰. گزینه ۱ درست است.

صفحه ۴۰: شرک نظری این است که عقیده ما درباره خدا به‌عنوان مبدا هستی، خارج از محور توحید باشد. یعنی به یگانگی خدا باور نداشته باشیم.

ضمناً باید توجه داشت که اطاعت از غیرخداوند، در صورتی که در جهت و هم‌جهت با اطاعت از خداوند باشد، مغایرتی با توحید ندارد و نشانه شرک نیست.

صفحه ۳۶: از دیدگاه تعالیم آسمانی، در جهان هیچ موجودی استقلال ندارد. یعنی درست است که هر یک از موجودات دارای قدرت و اثری است؛ مثلاً آفتاب در رویش گیاه یا میکروب در پیدایش مرض و باد در جابجایی ابرها و انسان در انجام کارهای خود و ... منشأ اثرند، ولی هیچ یک از این‌ها اثر و نیروی خود را از خود ندارند، بلکه همه را خداوند به آن‌ها داده است.

۶۱. گزینه ۳ درست است.

صفحه ۴۴: بی‌عدالتی سرچشمه‌ای جز نقص ندارد. نیاز، جهل، ترس، آلودگی و غیره، همگی نشانه‌های روشن نقص هستند.

صفحه ۴۷: خداوند نظام زندگی انسان را چنان قرار داده است که در سایه درافتادن با محنت‌ها و بلاها، بر قدرت و توانایی خویش بیفزاید و استعدادهای خفته او بیدار شود و در کوره حوادث و مشکلات آهن وجودش آبدیده گردد. در تعالیم دینی آمده است که خداوند بندگانی را که دوست می‌دارد به سختی‌ها و دشواری‌ها گرفتار می‌کند تا از این طریق به کمال وجودی خویش نائل شوند.

۶۲. گزینه ۲ درست است.

صفحه ۴۹: زمانی که انسان در چنگال مشکلات دست‌وپا می‌زند، به ضعیف بودن خود توجه پیدا کرده و خودخواهی‌های او را در هم می‌شکند و پا بر روی خودپرستی می‌گذارد.

مسائل و مشکلات در صورتی منجر به کمال و سعادت می‌شوند که اولاً انسان خود در به وجود آمدن آن‌ها نقشی نداشته باشد.

سختی‌هایی که نتیجه سهل‌انگاری‌ها و خطاها و انحرافات خود انسان (مکافات عمل) است، هرگز چنین نتیجه‌ای در رشد و کمال انسان ندارد.

۶۳. گزینه ۴ درست است.

صفحه ۵۵: ایمان به خدا سبب می‌شود انسان در سایه اتکا و اعتماد به رحمت او، به آرامش روحی عمیقی دست یابد که خدانشناسان از چنان موهبت عظیمی محرومند.  
در نظر یک خدانشناس واقعی، هیچ چیز با اهمیت‌تر از مسئولیت در پیشگاه خداوندی نیست.

۶۴. گزینه ۳ درست است.

صفحه ۵۰: اگر انسان مقاومت و ایستادگی و مبارزه و صبر و تلاش را در پیش گیرد، در این صورت سختی‌ها عاملی سازنده است، ولی اگر راه تسلیم و تنبلی و بی‌حالی و بی‌تابی در پیش گیرد، سختی‌ها عامل تخریب و بدبختی خواهد بود. در این صورت، این امور برای چنان کسی واقعاً بلا و مصیبت است.

صفحه ۴۸: خداوند از یک‌سو قدرت و استعداد لازم برای مقابله با سختی‌ها و بلاها را در وجود انسان قرار داده و از طرف دیگر در نظام زندگی انسان، برای سختی‌ها نیز جایی قرار داده است تا در نتیجه تماس شداید با روح انسان، وجود او صیقل ببندد و او را فعال‌تر و مصمم‌تر و برنده‌تر کند.

۶۵. گزینه ۴ درست است.

صفحه ۵۶ و ۵۷: توحید نه تنها یک ایمان و اعتقاد، بلکه یک «راه» است؛ راهی که از درون زندگی فردی و اجتماعی، مادی و معنوی انسان می‌گذرد و هیچ بُعدی از ابعاد زندگی او را به دست فراموشی نمی‌سپارد.

صفحه ۵۶: خدانشناسی و توحید تنها یک امر ذهنی نیست تا هر کس بعد از به دست آوردن آن، در کنج خلوت و در گوشه تنهایی بخزد و فارغ از مسئولیت‌های سنگین خویش در عرصه حیات و صحنه زندگی اجتماعی باشد و از خداپرستی تنها به اعمال عبادی چندی قناعت ورزد و آن را مرتبه کامل بندگی خدا به‌شمار آورد.

۶۶. گزینه ۲ درست است.

صفحه ۵۸: همچنان که ایمان سرچشمه عمل صالح هست، عمل صالح نیز در تقویت ایمان نقش دارد.  
ضمناً «عمل صالح، همواره نشان‌دهنده وجود ایمان نیست» و بنابراین پاسخ بخش اول سؤال در سه گزینه، درست آمده است.  
صفحه ۵۷: ایمان به خدا نمی‌تواند فاقد آثار عملی باشد و اگر ایمانی در کار هست، حتماً آثار و نتایج آن نیز در عمل ظاهر و آشکار خواهد گردید. کسانی که ظاهراً اهل ایمانند، اما آثار آن در اعمال‌شان پیدا نیست یا اصولاً فاقد ایمانند و تنها برای فریب دیگران تظاهر به ایمان می‌کنند و یا ایمان آن‌ها چنان ضعیف است که در اعماق دل آن‌ها نفوذ نکرده است و لذا در پاره‌ای موارد منشاء اثر است و در بسیاری موارد منشاء اثر نیست.

بنابراین ایمان - حتی اگر ضعیف باشد - نمی‌تواند مطلقاً هیچ اثری نداشته باشد.

۶۷. گزینه ۳ درست است.

صفحه ۶۴: با قدری تأمل در موجودات جهان خلقت درمی‌یابیم که همه موجودات در اثر نیروی شگفت‌انگیزی که در درون‌شان وجود دارد، به سوی مقصد و هدف معینی در حرکت‌اند و این حرکت همواره بر اساس اصول و قوانین مشخص و معینی صورت می‌گیرد... از آنجا که این هدایت در میان همه مخلوقات عمومیت دارد، از آن به «هدایت عمومی الهی» تعبیر می‌شود.

اصل هدایت عمومی لازمه جهان‌بینی الهی است؛ چراکه خداوند متعال به حکم اینکه تربیت‌کننده و پرورش‌دهنده جهانیان است و دارای بخشش نامتناهی است، به هر نوعی از موجودات، در حدی که برای آن موجود ممکن و شایسته است، لطف و عنایت دارد و موجودات را در مسیر کمال‌شان هدایت می‌کند. این هدایت شامل همه موجودات است.

۶۸. گزینه ۲ درست است.

صفحه ۶۸: انسان اگرچه ظاهراً در فعالیت‌های لذت‌جویانه، صرفاً در تعقیب لذت است، اما در واقع با هدایت الهی در جهت تأمین یکی از نیازهای حیاتی خویش می‌کوشد. اما فعالیت‌های نوع دوم که آن را فعالیت‌های تدبیری می‌نامیم، کارهایی است که خود آن کارها جاذبه یا دافعه - نظیر فعالیت‌های لذت‌جویانه - ندارند و غریزه و طبیعت، انسان را به سوی آن کارها نمی‌کشاند و یا از آن‌ها دور نمی‌سازد. انسان به حکم عقل و اراده به‌خاطر مصلحتی که در آن کارها نهفته است و یا به‌خاطر

مصلحتی که در ترک آن کارها می‌بیند، آن‌ها را انجام می‌دهد یا ترک می‌کند.

۶۹. گزینه ۳ درست است.

صفحه ۶۹: نکته‌ای که باید به آن توجه داشت این است که انسان در فعالیت‌های تدبیری خویش، همواره یک طرح و نقشه را در مرحله عمل پیاده می‌کند؛ زیرا فعالیت‌های تدبیری به حکم آنکه به‌منظور دستیابی به یک سلسله اهداف دوردست صورت می‌گیرد، خواه‌ناخواه نیازمند به طرح و برنامه و روش و انتخاب وسیله برای وصول به مقصد است.

انسان در زندگی همواره مواجهه با مسائلی است ... و در همه این موارد جزئی، انسان طرحی تهیه می‌کند و آن را به مرحله اجرا درمی‌آورد. نکته مهم آن است که همه این مسائل به یکدیگر ارتباط دارند و نمی‌توان برنامه مجزا برای هر کدام طراحی کرد و به‌عبارت دیگر، زندگی فرد انسان نیازمند یک برنامه جامع است که همه مسائل مربوط به زندگی را با هم ببیند و راه‌حل عرضه کند.

۷۰. گزینه ۲ درست است.

صفحه ۷۴: یکی از ویژگی‌های دانش بشری، به‌خصوص در مواردی که محصول تجربه و آزمایش است، تکامل تدریجی آن است. تکامل علوم مختلف، مستلزم تکامل قدرت اندیشه و تجربه و تکامل این دو، مستلزم گذشت زمان است.

۷۱. گزینه ۱ درست است.

صفحه ۷۷: پی بردن به راز خلقت انسان و فلسفه حیات او که مستلزم شناسایی مجموعه جهان خلقت و کشف آغاز و انجام و مسیر و هدف حرکت کاروان جهان خلقت است، از توان این انسان محصور در عالم طبیعت خارج است؛ چراکه «احاطه جز بر کل محال است.»

انسانی که نه سازنده جهان هستی، بلکه خود ساخته‌شده‌ای در میان دیگر ساخته‌های جهان آفرینش است، چگونه می‌تواند بر کل آفرینش احاطه و اشراف یابد و پی به راز حیات برد؟ ناچار او نیازمند به امداد غیبی از جانب آفریننده این جهان است تا با هدایت طرح و نقشه آسمانی که زوایای وجود انسان را مکتشف می‌سازد و موقعیت و جایگاه او را در پهنه هستی روشن می‌سازد، بفهمد و بشناسد که کیست و برای چیست؟

۷۲. گزینه ۴ درست است.

صفحه ۸۳: برای ایمان و اعتقاد ما به عالم طبیعت، حواس ما کافی است. اساساً این عالم از آن جهت که ما با حواس خود با آن سر و کار داریم، محسوس و ملموس ماست؛ بنابراین نیازمند به معرف و معلمی برای اینکه به وجود چنین جهانی معتقد بشویم، نیستیم. نیازمندی ما به معلم و تعلیم و تحقیق برای آشنا شدن بیشتر با حقایق آن است، اما این حواس برای ایمان و اعتقاد به جهان غیرمحسوس کافی نیست. برای ایمان و اعتقاد به جهان غیب و اطلاع از بعضی خصوصیات آن، معلم و راهنمایی لازم است تا دیده عقل و دل انسان را به سوی جهان غیب بگشاید.

صفحه ۸۵: هیچ عملی اگرچه بسیار جزئی و کوچک باشد، از بین نمی‌رود. رابطه جهان و انسان رابطه عمل و عکس‌العمل است و جهان نسبت به نیک و بد انسان بی‌تفاوت نیست.

۷۳. گزینه ۱ درست است.

صفحه ۹۲: این هدف (تأمین رفاه مادی) خواسته حقیقی انسان نیست. درست است که انسان در طلب سعادت است، ولی این سعادت مادی نمی‌تواند باشد؛ چرا که هیچ‌گاه هیچ هدف مادی اعم از مقام، ثروت و شهرت - هرچند بزرگ هم که باشد - نتوانسته است طبع بی‌نهایت‌جوی انسان را ارضا نماید.

صفحه ۹۱: مکاتب بشری به دلیل ناتوانی که نسبت به شناسایی جهان هستی و ماهیت انسان و ارزش‌های او دارند، اهداف و کمالاتی را برای انسان مطرح می‌سازند که یا کاذب است و منطبق بر نظام به جهان و خواسته‌های فطری انسان نیست و یا اگر در ابتدا موافق با طبع انسان است، به‌دلیل عدم توافق با همه ابعاد و وجوه شخصیت انسان، آن هدف‌ها شکلی ناقص داشته و نمی‌تواند انسان را به سرمنزل کمال برساند.

۷۴. گزینه ۲ درست است.

صفحه ۹۴: مکتب انبیا برخلاف مکاتب بشری به‌واسطه هدایت انسان به سوی اهدافی که از یک طرف هماهنگ با نظام هستی است و از طرف دیگر منطبق با ساختمان روحی و جسمی اوست، در صحنه وجود انسان تحول و رستخیزی به‌وجود می‌آورد که همه استعدادهای او را برانگیخته، به شکوفایی می‌رساند و انقلابی عظیم در عمق جان انسان برپا می‌کند؛ انقلاب و

رستاخیزی که کم‌کم رشد نموده، دامن اجتماع را فرا گرفته و از مرحله تحول و انقلاب فردی به مرحله تحول و انقلاب اجتماعی منتهی می‌شود؛ تحول انقلابی در تمام ابعاد جامعه.

صفحه ۹۶: همان‌گونه که لازم است یک نظام تربیتی با ارائه هدف‌هایی که خواسته فطری و درونی انسان است، شوق حرکت و عشق به مقصد را در آدمی ایجاد نماید، همچنین لازم است با ارائه الگوی انسان کامل، در چهره یک مربی دلسوز، عشق و محبت را بین انسان و مربی خویش برقرار سازد تا مشکلات و سختی‌های راهی که مربی بدان دعوت می‌کند در پرتو عشق و محبت به راحتی و سهولت پشت سر گذاشته شود.

۷۵. گزینه ۴ درست است.

صفحه ۹۷: در معارف دینی از «عقل» به عنوان «پیامبر باطنی» یاد شده است و این خود می‌رساند که در بینش دینی، عقل و دین دو چیز مخالف که قبول یکی مستلزم نفی دیگری است، نمی‌باشند.

صفحه ۹۸: اگر نیروی عقل را به ناخدای کشتی حیات انسان تشبیه کنیم، آموزش‌های رسیده از طریق پیامبران نیز بسان قطب‌نمایی است که باید جهت حرکت را تعیین و با همکاری و مشارکت این دو، حرکت به سوی هدف زندگی صورت پذیرد. ... با این بیان، انبیا وظیفه داشتند چراغی بر سر راه اندیشه بشری فرا دارند تا از تاریکی‌های تحیر و سرگشتگی خارج شود و در روشنایی‌های هدایت آسمانی، با شتابی افزون‌تر در جهت کشف حقایق گام بردارد و از آفات راه در امان باشد؛ قطره دریاست، اگر با دریاست / ورنه او قطره و دریا، دریاست

### انگلیسی (۲)

۷۶. گزینه ۲ درست است.

در این تست کلمه **little** درست است. زیرا صفت **little** معنی منفی به جملات می‌دهد. در واقع **little** یک صفت کمیت منفی است و به معنی (خیلی، خیلی کم یا هیچ) است. صفت **a little** به معنی (کمی یا اندکی) است و مفهوم مثبت را در جملات می‌رساند. با توجه به معنی جملات، ما مناسب‌ترین گزینه یعنی **little** را انتخاب می‌کنیم.

۷۷. گزینه ۴ درست است.

وجود کلمه یا حرف اضافه **since** در جمله نشانگر زمان حال کامل یا ماضی نقلی است. علاوه بر این زمان جمله اول حال ساده و زمان جمله دوم گذشته ساده است. تلفیق این دو جمله در یک جمله، به صورت حال کامل می‌شود. کلمه **since** به معنی (از ..... حال) می‌باشد و همیشه برای مبدأ زمان به کار می‌رود.

۷۸. گزینه ۳ درست است.

بعد از فعل **want** به معنی خواستن، فعل دوم همیشه به صورت مصدر با **to** به کار می‌رود.

فاعل +	wish	+ to + فعل + .....
	want	
	try	
	hope	
	decide	
	plan	
	promise	
.....		
.....		

علاوه بر این، جمله به دلیل داشتن **If** یک نوع شرطی می‌باشد. زیرا جمله بعد از **If** فعل به صورت زمان حال ساده می‌باشد، جمله دوم یا جمله جواب شرط باید آینده ساده باشد. در واقع این جمله شرطی نوع اول می‌باشد.

will/ can

..... + فعل اصلی ساده + must/ should + فاعل و  $\longleftrightarrow$  ..... فعل حال ساده + فاعل + If

may

۷۹. گزینه ۴ درست است.

فعل در ابتدای جمله به صورت **ing** یا مصدر با **to** در نقش فاعل مفرد می‌باشد. بنابراین فعل این‌گونه جملات همواره مفرد است.  
 ..... + فعل مفرد **is** + ..... فعل با **ing** یا فعل با **to**

نکته دوم این است که بعد از فعل **wish** به معنی آرزو کردن، فعل دوم همیشه به صورت مصدر با **to** استفاده می‌شود.

۸۰. گزینه ۱ درست است.

آیا واقعاً فکر می‌کنید که بعضی از افراد شغل‌هایی با پرداخت حقوق خوبی ندارند و مجبورند شغل دوم یا حتی شغل سوم را برای تأمین نیازهای خودشان پیدا کنند؟

- (۱) ملاقات کردن، تأمین کردن یا رسیدن (نیازها و غیره) (۲) محافظت کردن  
 (۳) احترام گذاشتن (۴) افزایش دادن

۸۱. گزینه ۲ درست است.

هفته گذشته برای امتحان نهایی خودم درس فیزیک را به‌طور سخت مطالعه کردم و توانستم به تمام سؤالات به خوبی پاسخ دهم، با وجود اینکه امتحان خیلی دشوار بود.

- (۱) بالا (۲) علیرغم، با وجود (۳) اطراف، دورتادور (۴) از میان، از طریق

۸۲. گزینه ۴ درست است.

ما یک معلم انگلیسی خیلی خوبی داریم. او معمولاً در کلاس درس انگلیسی صحبت می‌کند و همه‌چیز را فقط به زبان انگلیسی توضیح می‌دهد. او به ندرت فارسی صحبت می‌کند.

- (۱) مکرراً (۲) کاملاً، مسلماً (۳) به‌طور مداوم یا پیوسته (۴) به ندرت

۸۳. گزینه ۳ درست است.

براساس مطالعه اخیر، هفتاد درصد دختران در کشورمان یا رژیم دارند یا اینکه فکر می‌کنند که باید وزن کم کنند.

- (۱) افزایش دادن (۲) شامل بودن (۳) وزن کم کردن به همراه کلمه **weight**، از دست دادن، گم کردن (۴) به‌دست آوردن

۸۴. گزینه ۱ درست است.

اگر دوست دارید طولانی‌تر یا بیشتر عمر کنید و از بیماری‌ها پیشگیری یا جلوگیری کنید، بهتر است عادات بد و سبک زندگی خودتان را تغییر دهید و همچنین ورزش و فعالیت روزانه‌تان را افزایش دهید.

۸۵. گزینه ۳ درست است.

مردم در بعضی از شهرهای ایران قالی و قالیچه با الگوها و رنگ‌های شگفت‌انگیز و زیبا می‌بافند. آن‌ها (فرش‌ها و قالیچه‌ها) را در بازارهای داخلی و بین‌المللی می‌فروشند.

- (۱) تولید کردن / کمیاب (۲) جستجو کردن، طلب کردن / مناسب  
 (۳) بافتن / داخلی (۴) توسعه دادن / هیجانی، عاطفی

۸۶. گزینه ۱ درست است.

برای والدین و مدارس خیلی خوب است که کودکان در سن جوانی ارزش‌هایی اخلاقی و اجتماعی را آموزش دهند تا اینکه آن‌ها بتوانند در جامعه به خوبی رفتار کنند.

- (۱) اخلاقی (۲) محلی (۳) طبیعی (۴) سخاوتمند

۸۷. گزینه ۳ درست است.

دو پسر جوان دارم و آن‌ها به‌طور سخت مطالعه نمی‌کنند زیرا آن‌ها معمولاً بیرون می‌روند و با دوستان خودشان وقت تلف می‌کنند.

- (۱) خاموش کردن (سیگار و آتش) (۲) رها کردن، ول کردن، ترک کردن  
 (۳) بیرون گشتن (با دوستان)، وقت گذراندن (۴) مواظبت یا مراقبت کردن

۸۸. گزینه ۲ درست است.  
 (۱) خاموش کردن (سیگار، آتش) (۲) منقرض شدن (۳) ترک کردن، رها کردن (۴) تشکیل دادن
۸۹. گزینه ۴ درست است.  
 (۱) انتخاب کردن (۲) جمع‌آوری کردن (۳) به‌دست آوردن (۴) از دست دادن، گم کردن، کاهش دادن (وزن)
۹۰. گزینه ۳ درست است.  
 (۱) نگهداشتن (۲) آسیب رساندن (۳) پر کردن (۴) حرکت کردن
۹۱. گزینه ۱ درست است.  
 (۱) منقرض (۲) قوی (۳) امن، سالم (۴) وحشی
۹۲. گزینه ۲ درست است.  
 (۱) نابود کردن (۲) محافظت کردن (۳) در نظر گرفتن (۴) کاهش یافتن
۹۳. گزینه ۴ درست است.  
 هدف مؤلف برای نوشتن این متن بدین علت است که گیاه‌خوار بودن خوب است.
۹۴. گزینه ۲ درست است.  
 - کدام‌یک از اظهارات زیر دلیلی نیست که نویسنده برای انتخاب یک رژیم گیاه‌خواری ارائه نماید؟  
 - آن نسبت به رژیم گوشت، ارزان‌تر می‌باشد.
۹۵. گزینه ۱ درست است.  
 نویسنده با کدام جمله یا اظهار زیر موافق می‌باشد؟  
 حیوانات پرورش داده می‌شوند تا برای خوردن گوشت آن‌ها استفاده شوند.
۹۶. گزینه ۳ درست است.  
 معنی کلمه **lean** (لاغر) که در متن زیر آن خط کشیده شده برابر با **thin** به معنی لاغر می‌باشد.  
 (۱) ضعیف (۲) قوی (۳) لاغر (۴) چاق
۹۷. گزینه ۲ درست است.  
 بر طبق متن، مردم در ایتالیا اعتقاد داشتند که خورشید به دور زمین حرکت می‌کند.
۹۸. گزینه ۳ درست است.  
 مردم ایتالیا موافق گالیله نبودند.
۹۹. گزینه ۴ درست است.  
 کدام گفته یا اظهار، گالیله را بهتر توصیف می‌کند؟  
 - او در خصوص علم کنجکاو بود.
۱۰۰. گزینه ۱ درست است.  
 حاکمان ایتالیا خواستند گالیله را به‌خاطر عقایدش مجازات کنند.

### ریاضی و آمار (۲)

۱۰۱. گزینه ۱ درست است.

$$P \wedge q \equiv F$$

$$\sim q \wedge (P \vee q) \equiv (\sim q \wedge P) \vee (\underbrace{\sim q \wedge q}) \equiv \sim q \wedge P$$

$$\equiv P$$

همواره نادرست



زیرا:

$$P \wedge q \equiv F \rightarrow \begin{cases} \text{اگر } P \text{ نادرست، آنگاه } \sim q \wedge P \text{ نادرست} \\ \text{اگر } P \text{ درست، آنگاه } q \text{ نادرست. در نتیجه } \sim q \text{ درست} \end{cases}$$

۱۰۲. گزینه ۴ درست است.

$$((a > b) \wedge (b > c)) \Rightarrow a > c$$

$$\sim (a > c) \Rightarrow \sim ((a > b) \wedge (b > c))$$

$$a \leq c \Rightarrow \sim (a > b) \vee \sim (b > c)$$

$$a \leq c \Rightarrow ((a \leq b \vee (b \leq c)))$$

۱۰۳. گزینه ۳ درست است.

$P$  نادرست، گزاره به انتفای مقدم همواره درست است.

$P$  درست:

$$\begin{cases} P \text{ درست} \\ q \text{ درست} \end{cases} \rightarrow (\sim (P \Rightarrow q) \vee q) \text{ درست} \quad \text{عبارت همواره درست است.}$$

$$\begin{cases} P \text{ درست} \\ q \text{ نادرست} \end{cases} \rightarrow P \Rightarrow q \text{ نادرست} \rightarrow \sim (P \Rightarrow q) \text{ درست} \rightarrow [\sim (P \Rightarrow q) \vee q] \text{ درست}$$

بنابراین گزاره همواره درست است.

۱۰۴. گزینه ۲ درست است.

$$P = q \text{ درست}$$

$$\sim q \text{ درست} \Rightarrow q \text{ نادرست}$$

اگر  $q$  نادرست و  $P \Rightarrow q$  درست باشد، نمی‌تواند  $P$  درست باشد. بنابراین  $P$  نادرست است.

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

$$\sim (P \Leftrightarrow q) \text{ درست} \Rightarrow P \Leftrightarrow q \text{ نادرست} \Rightarrow \begin{cases} P \text{ درست، } q \text{ نادرست} \\ P \text{ نادرست، } q \text{ درست} \end{cases}$$

$$\begin{cases} \text{نادرست } P \rightarrow \sim P \text{ درست} \\ \text{درست } q \rightarrow \sim q \text{ نادرست} \end{cases} \rightarrow \sim P \Leftrightarrow \sim q \text{ نادرست}$$

$$\begin{cases} \text{درست } P \rightarrow \sim P \text{ نادرست} \\ \text{نادرست } q \rightarrow \sim q \text{ درست} \end{cases} \rightarrow \sim P \Leftrightarrow \sim q \text{ نادرست}$$

۱۰۶. گزینه ۱ درست است.

$$y = |x| + [x] \quad \text{تابع است. حاصل جمع دو تابع، تابع است.}$$

$$|y| = |x| \quad \text{تابع نیست.}$$

$$x = 1 \Rightarrow |y| = 1 \Rightarrow y = \pm 1 \quad \text{زیرا: برای } x = 1 \text{ دو مقدار برای } y \text{ به دست می‌آید}$$

$$[y] = x \quad \text{تابع نیست}$$

$$x = 0 \Rightarrow [y] = 0 \Rightarrow 0 \leq y < 1 \quad \text{زیرا: برای } x = 0 \text{، بی‌شمار مقدار در بازه } [0, 1) \text{ برای } y \text{ به دست می‌آید}$$

$$y = \begin{cases} |x-1| & x \geq 0 \\ -|x-1| & x < 0 \end{cases} \quad \text{تابع نیست}$$

زیرا: برای  $x = \frac{1}{2}$  دو مقدار برای  $y$  به دست می‌آید

$$x = \frac{1}{2} \Rightarrow y = \pm \frac{1}{2}$$

۱۰۷. گزینه ۳ درست است.

$$f\left(x - \frac{1}{x}\right) = x^3 - \frac{1}{x^3} + x^2 + \frac{1}{x^2} = \left(x - \frac{1}{x}\right)^3 + 3\left(x - \frac{1}{x}\right) + \left(x - \frac{1}{x}\right)^2 + 2$$

$$x - \frac{1}{x} = t$$

$$f(t) = t^3 + 3t + t^2 + 2$$

$$f(2) = 8 + 6 + 4 + 2 = 20$$

$$f(-3) = (-3)^3 + 3(-3) + (-3)^2 + 2 = -27 - 9 + 9 + 2 = -25$$

$$f(2) + f(-3) = 20 + (-25) = -5$$

۱۰۸. گزینه ۴ درست است.

$$f(x) + g(x) = 3x - 2[x] + [x] - 2x - 1 = x - [x] - 1$$

$$x - [x] - 1 = x \Rightarrow [x] = -1 \Rightarrow -1 \leq x < 0$$

۱۰۹. گزینه ۱ درست است.

$$D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x \mid g(x) = 0\} = \{0, 2, -1, 3\} - \{0, 3\} = \{2, -1\}$$

$$\frac{f}{g} = \left\{ \left(2, \frac{0}{1}\right), \left(-1, \frac{3}{2}\right) \right\} = \left\{ (2, 0), \left(-1, \frac{3}{2}\right) \right\}$$

$$D_{\frac{g}{f}} = D_f \cap D_g - \{x \mid f(x) = 0\} = \{0, 2, -1, 3\} - \{2\} = \{0, -1, 3\}$$

$$\frac{g}{f} = \left\{ \left(0, \frac{0}{1}\right), \left(-1, \frac{2}{3}\right), \left(3, \frac{0}{-2}\right) \right\} = \left\{ (0, 0), \left(-1, \frac{2}{3}\right), (3, 0) \right\}$$

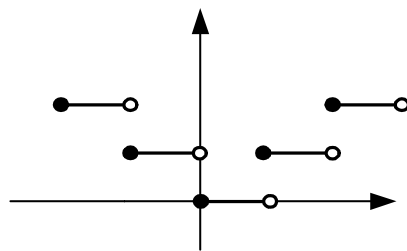
$$D_{\left(\frac{f+g}{g+f}\right)} = D_{\frac{f}{g}} \cap D_{\frac{g}{f}} = \{2, -1\} \cap \{0, -1, 3\} = \{-1\}$$

$$\frac{f}{g} + \frac{g}{f} = \left\{ -1, \frac{2}{2} + \frac{2}{3} \right\} = \left\{ -1, \frac{13}{6} \right\}$$

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

$$f(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}, \quad g(x) = [x]$$

$$f(x) \cdot g(x) = \begin{cases} [x] & x \geq 0 \\ -[x] & x < 0 \end{cases}$$



۱۱۱. گزینه ۴ درست است.

$$f(x) = |x-1| = \begin{cases} x-1 & x \geq 1 \\ 1-x & x < 1 \end{cases}$$

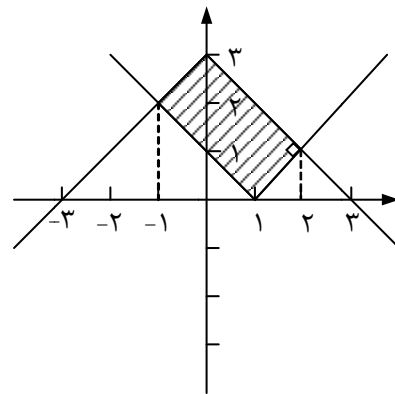
$$g(x) = 3-|x| = \begin{cases} 3-x & x \geq 0 \\ 3+x & x < 0 \end{cases}$$

$$x-1 = 3-x \Rightarrow 2x = 4 \Rightarrow x = 2$$

$$1-x = 3+x \Rightarrow 2x = -2 \Rightarrow x = -1$$

$$\text{طول مستطیل} = 2\sqrt{2} \quad \text{عرض مستطیل} = \sqrt{2}$$

$$\text{مساحت مستطیل} = \sqrt{2} \times 2\sqrt{2} = 4$$



۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

شاخص یک معیار آماری است که تغییرات نسبی در جامعه آماری را نشان می‌دهد.

۱۱۳. گزینه ۱ درست است.

$$\frac{x}{x+15000} \times 100 = 20$$

$$100x = 20x + 3000000$$

$$80x = 3000000$$

$$x = \frac{3000000}{80} = 37500$$

$$\frac{37500 - x}{15000 + 37500} \times 100 = 8 \Rightarrow 3750000 - 100x = 8 \times 187500$$

$$100x = 3750000 - 1500000 = 2250000 \Rightarrow x = 22500$$

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

شاخص پایه آموزش =  $0.4 \times$  (میانگین تعداد کلمات در هر جمله + درصد کلمات دشوار)

$$(10 + \text{درصد کلمات دشوار}) \times 0.4 = 1.4$$

$$x + 10 = \frac{1.4}{0.4} = 26 \Rightarrow x = 16 \quad \text{درصد کلمات دشوار}$$

۱۱۵. گزینه ۴ درست است.

$$\frac{-}{x} = \frac{1+2+3+4+5}{5} = \frac{15}{5} = 3$$

$$\frac{-}{y} = \frac{2+4+5+6+8}{5} = \frac{25}{5} = 5$$

$$(3, 5), (5, 8)$$

$$\frac{y-5}{x-3} = \frac{8-5}{5-3} = \frac{3}{2} \Rightarrow 2y-10 = 3x-9 \Rightarrow y = \frac{3}{2}x + \frac{1}{2}$$

$$x = 6 \Rightarrow y = \frac{3}{2}(6) + \frac{1}{2} = 9 + \frac{1}{2} = 9.5$$

در روز ششم ۹۵۰۰ نفر واکسن می‌زنند.

$$\text{خطای برون‌یابی} = |9000 - 9500| = 500$$

**اقتصاد**

۱۱۶. گزینه ۳ درست است.

خزانه‌داری به‌عنوان یکی از ارکان اساسی مالی کشور، جایگاه ویژه‌ای در مدیریت نظام بودجه و ساختار مالی جامعه دارد. مطابق اصل ۵۳ قانون اساسی، کلیه دریافت‌ها و پرداخت‌های دولت از طریق خزانه انجام می‌شود.

۱۱۷. گزینه ۴ درست است.

کالا ممکن است غیر از اینکه سرمایه‌ای است، واجد جنبه‌های دیگر نیز باشد. مثلاً اتومبیل به‌عنوان یک کالای با دوام، مادامی که برای استفاده شخصی خریداری و استفاده شود کالای مصرفی با دوام است و اگر جهت حمل مسافر با کرایه یا فروش خدمات حاصل از آن خریداری و استفاده شود کالای سرمایه‌ای است.

۱۱۸. گزینه ۱ درست است.

در قیمت ۲۶۰ تومان، به‌دلیل اینکه قیمت بالاتر از قیمت تعادلی است، لذا با مزاد عرضه (کمبود تقاضا) مواجهیم، همچنین در قیمت ۱۲۵ تومان که پایین‌تر از قیمت تعادلی است، با مزاد تقاضا مواجهیم و اگر مزاد تقاضا ۴۰ واحد باشد و میزان تقاضا در قیمت ۱۲۵ تومان، معادل ۱۲۲ واحد باشد، لذا  $(۱۲۲ - ۴۰ = ۸۲)$  میزان عرضه در این قیمت ۸۲ واحد است. اگر تولیدکننده‌ای به‌دلیل مدیریت ضعیف با فرسوده بودن تجهیزات نتواند با افزایش قیمت، تولید خود را افزایش دهد، منحنی عرضه‌ای با شیب بیشتر است و اصطلاحاً می‌گوییم کشش قیمتی عرضه پایین است.

۱۱۹. گزینه ۴ درست است.

الف) امروزه براساس تقسیم‌بندی کشورهای غربی، کشورها به ۴ گروه توسعه‌یافته، در حال توسعه، کمتر توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته تقسیم می‌شوند.

ب) رشد صرفاً به معنای افزایش تولید است بنابراین مفهومی کمی است.

و) الگوهای توسعه به‌طور معمول، به تفاوت‌های بومی و محلی کشورها توجه لازم را ندارند.

ی) در کشور ما، در دهه چهارم که به‌نام «دهه عدالت و پیشرفت» موسوم شد، به جای واژه توسعه، پیشرفت به‌کار رفت.

۱۲۰. گزینه ۲ درست است.

بعد از پیروزی انقلاب درخواست عمومی مردم برچیده شدن روابط غلط اقتصادی و طراحی نظام‌های اقتصادی و اجتماعی براساس اصول انسان‌ساز اسلام بود. - فصل چهارم قانون اساسی با نام اقتصاد و امور دارایی به مسائل کشور پرداخته است.

۱۲۱. گزینه ۱ درست است.

برقراری یک سامانه و نظام مناسب و کارآمد مالیاتی از مهم‌ترین ابزارهای رویارویی با نابرابری توزیع درآمد است و با به‌کارگیری نظام صحیح مالیاتی، می‌توان تفاوت میان درآمد و ثروت یک گروه محدود پردرآمد و اکثریت کم‌درآمد را کاهش داد و در این صورت درآمد و ثروت به‌صورت عادلانه‌تر مجدداً توزیع می‌شود.

۱۲۲. گزینه ۳ درست است.

$$= ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۰\% + (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) \times ۱۵\% + (۲۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۲۵\%) + (۳۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۳۰\%)$$

$$= ۱,۰۰۰,۰۰۰ + ۳,۰۰۰,۰۰۰ + ۵,۰۰۰,۰۰۰ + ۹,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۸,۰۰۰,۰۰۰$$

$$= ۹۵,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ = ۷۷,۰۰۰,۰۰۰$$

نام نرخ مالیاتی محاسبه شده، نرخ مالیاتی تصاعدی طبقه‌ای است.

$$= ۱۵,۴۰۰,۰۰۰ = \frac{۱}{۵} \times ۷۷,۰۰۰,۰۰۰ = \frac{۱}{۵}$$

$$۷۷,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۵,۴۰۰,۰۰۰ = ۶۱,۶۰۰,۰۰۰$$

۱۲۳. گزینه ۱ درست است.

$$\text{موجودی سپرده‌های مدت‌دار} = \frac{3}{2} \times 4000 = 6000$$

$$\text{ارزش مسکوکات} = \frac{1}{3} \times 6000 = 2000$$

مجموع سپرده‌های دیداری و غیردیداری + ارزش مسکوکات + اسکناس‌ها = میزان نقدینگی

$$4000 + 2000 + 7000 = 13000 = \text{میزان نقدینگی}$$

ارزش مسکوکات + ارزش اسکناس‌ها = حجم پول نقد

$$4000 + 2000 = 6000 = \text{حجم پول نقد}$$

موجودی حساب جاری - موجودی سپرده‌های مدت‌دار - مجموع سپرده‌های دیداری و غیر دیداری = میزان سپرده پس‌انداز

$$500 = \text{واحد} = 7000 - 6000 - 500$$

و نقطه اشتراک میزان نقدینگی و حجم پول نقد، میزان اسکناس‌ها و مسکوکات می‌باشد.

۱۲۴. گزینه ۲ درست است.

۲۲۰ میلیارد ریال = ارزش کل تولیدات پوشاک و مواد غذایی

۳۵ میلیارد دلار = تولید خارجیان مقیم کشور

۵۰ میلیارد دلار = تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند

$$50 = \frac{1}{7} \times 35 = \text{میلیارد دلار} = \text{هزینه استهلاک}$$

۵۵ میلیارد دلار =  $\frac{1}{5} \times 220 =$  ارزش کل خدمات ارائه شده

۳۱۰ میلیارد ریال =  $220 + 35 + 55 =$  تولید ناخالص داخلی

۳۲۰ میلیارد ریال =  $(220 + 55 + 50) - 5 =$  تولید خالص ملی

$$\text{تولید ناخالص ملی سرانه} = \frac{\text{تولید ناخالص ملی}}{\text{جمعیت کل کشور}} = \frac{220,000,000,000 + 50,000,000,000 + 55,000,000,000}{20,000,000} = 16,250$$

۱۲۵. گزینه ۳ درست است.

هر افزایش که در تولید اتفاق بیفتد، لزوماً به معنی افزایش مقدار تولید نخواهد بود، بلکه ممکن است ناشی از افزایش سطح عمومی قیمت‌ها باشد. لذا بهترین تبیین برای عبارت مذکور، گزینه ۳ است. چرا که افزایش اتفاق افتاده در تولید، می‌تواند ناشی از افزایش مقدار تولید یا افزایش قیمت کالا یا هر دوی آن‌ها باشد.

۱۲۶. گزینه ۴ درست است.

برای حل اساسی مشکل در بلندمدت، باید سیاست‌های جانب عرضه (مثل بهبود بهره‌وری و بهبود فضای کسب و کار) را در پیش گرفت. یکی از روش‌های بانک‌های مرکزی در کشورها برای کنترل و تنظیم حجم پول، سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت) می‌باشد. اشتغال کامل نیروی کار به معنای صفر بودن نرخ بیکاری نیست. برخی از افراد حاضر به کار نیستند. (بیکاری داوطلبانه)

۱۲۷. گزینه ۲ درست است.

ریال  $8,000,000 = 200,000 \times 40 =$  ارزش پولی کلیه مواد غذایی تولید شده

ریال  $7,000,000,000 = 20,000,000 \times 350 =$  ارزش ماشین‌آلات

ریال  $1,500,000,000 = 5,000 \times 300,000 =$  ارزش پولی پوشاک تولید شده

ریال  $8,908,000,000 = 8,000,000 + 7,000,000,000 + 1,500,000,000 + 400,000,000 =$  تولید ناخالص داخلی

دقت شود که در محاسبه تولید ناخالص داخلی، تنها ارزش پولی کلیه کالاها و خدمات تولید شده در داخل مرزهای جغرافیایی کشور مورد نظر، اهمیت دارد و لذا خدمات ارائه شده مهندسان ایرانی در ترکیه به دلیل اینکه در محدوده مرزهای داخلی ایران نمی‌باشد، لذا در تولید ناخالص داخلی لحاظ نمی‌شود و باید در محاسبه تولید ناخالص ملی آورده شود.

$8,858,000,000 = 8,908,000,000 - 50,000,000 =$  تولید خالص داخلی

۱۲۸. گزینه ۱ درست است.

توسعه پایدار و عدالت بین‌نسلی، در اصل پنجاهم به بررسی اهمیت محیط زیست می‌پردازد و معتقد است که اگر رشد اقتصادی به همراه تخریب محیط زیست باشد، امکان تداوم رشد در سال‌های بعد از بین می‌رود. بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، بیمه بانکداری، رادیو، تلویزیون، پست، تلگراف، تلفن و... است.

۱۲۹. گزینه ۳ درست است.

رشد اقتصادی کشور وقتی تضمین می‌شود که تولیدات کشور در سطح گسترده مورد استفاده قرار بگیرد و این امر به مقاومت‌سازی اقتصاد کمک می‌کند. آثار تولید ملی افزایش درآمد دولت، افزایش اشتغال، کاهش تورم می‌باشد. قوه مجریه و دولت‌ها با داشتن بودجه و سیاست‌گذاری و مقررات‌گذاری اقتصادی نقش اساسی در برنامه‌ریزی اقتصادی دارند.

۱۳۰. گزینه ۴ درست است.

کشورهایی می‌توانند برای تشویق صادرکنندگان داخلی به منظور نفوذ به بازارهای جهانی یارانه‌های مختلف و انواع تسهیلات اقتصادی و حقوقی ارائه دهند. - کالاهای ضروری مثل دارو، غذا و محصولات کشاورزی و حوزه انرژی و صنایع دفاعی و نظامی جزو محصولات راهبردی قرار می‌گیرند.

## علوم و فنون ادبی (۲)

۱۳۱. گزینه ۳ درست است.

ارتباط بین آثار و پدیدآوردگان:

الف) جامی ← نفحات الانس، ب) شمس قیس رازی ← المعجم فی معاییر اشعار العجم، ج) مولانا ← مجالس سبعه، د) سلمان ساوجی ← جمشید و خورشید، ه) دولتشاه سمرقندی ← تذکره دولتشاه: این گزینه به‌عنوان مورد اضافه در نظر گرفته شده است.

۱۳۲. گزینه ۱ درست است.

تاریخ‌نویسی به اسلوب ساده رواج می‌یابد. (هر چند نمونه‌هایی با نثر پیچیده نیز در میان تاریخ‌های این دوره یافت می‌شود).

۱۳۳. گزینه ۲ درست است.

هدف از طراحی این تست، افزایش توانایی دانش‌آموزان در جهت خلاصه کردن مطالب پراکنده درس و نیز تفکیک جزئیات قابل اهمیت می‌باشد. در این سؤال، ابتدا عوامل تغییر سبک و سپس دلیل نام‌گذاری سبک عراقی خواسته شده است. دو دلیل نام‌گذاری فقط در گزینه (د) به درستی ذکر شده است. گزینه‌های (الف و ج) توأمان در گزینه (ب) تجمیع شده‌اند. (ضمن اینکه در ابتدای درس یکم به شکلی جامع به این سؤال پرداخته شده است).

۱۳۴. گزینه ۴ درست است.

گزینه پاسخ به سبک خراسانی سروده شده است. به دلیل ویژگی فکری «ستایش معشوق زمینی» و ویژگی زبانی «اندر». اما گزینه‌های دیگر به سبک عراقی سروده شده‌اند. به دلیل (۱) ویژگی فکری «غم‌گرایی» (۲) ویژگی فکری «باور به قضا و قدر» (۳) ویژگی فکری «ستایش عشق» / «عقل‌ستیزی»

۱۳۵. گزینه ۲ درست است.

۱۳۶. گزینه ۴ درست است.

موارد نادرست و اصلاح آن‌ها:

(۱) این ویژگی، مربوط به قلمرو زبانی سبک هندی است.

(۲) استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ در شعر این دوره رایج بوده است.

(۳) قالب مسلط در این دوره به ظاهر «غزل» است که گاهی به چهل بیت هم می‌رسد.

۱۳۷. گزینه ۳ درست است.

همه آثار گزینه پاسخ جزو کتبی با نثر مرسل هستند که در خارج از ایران نوشته شده‌اند.

۱۳۸. گزینه ۱ درست است.

ویژگی‌های ذکر شده برای نثر سبک هندی منحصر به این سبک و قابل تعمق و مطالعه بیشتری هستند.

۱۳۹. گزینه ۳ درست است.

بررسی هر سه آرایه در گزینه‌ها:

- ۱) (صد مجازاً بسیار) (منزل است کنایه از جا و مأوا داشتن) فاقد استعاره.
- ۲) (نگاه دار کنایه از پای‌بند باش) (رشته استعاره از عهد و پیمان) فاقد مجاز
- ۳) (باغ استعاره از دنیای معنوی و کمال) (دلگشا، زیر پر داشتن به ترتیب کنایه از فرحبخش و تسلط داشتن) (پر مجازاً بال) (پر من استعاره)
- ۴) (به هوش آمدن کنایه از صاحب خبر شدن، بیهوش گذاشتن کنایه از بی‌خبر ماندن، ساحل نشدن کنایه از به آرامش نرسیدن) (بحر من تشبیه دارد) (جوش مجازاً موج) فاقد استعاره

۱۴۰. گزینه ۱ درست است.

واژه‌های مشخص شده در گزینه‌ها:

- ۱) گل روی: حقیقی (تشبیه) - دامن گل: استعاره مکنیه
- ۲) پای سرو: استعاره مکنیه - سرو ما: استعاره (هم مصرحه - هم مکنیه)
- ۳) شمع در هر دو حالت حقیقی
- ۴) چاه در هر دو حالت حقیقی (چاه زرخدان: تشبیه دارد)

۱۴۱. گزینه ۲ درست است.

بررسی آرایه‌ها:

- ۱) خواب تلخ - شیرینی افسانه تناقض دارند (برای داشتن یک خواب تلخ به شیرینی افسانه نیازمندیم)
- ۲) «منت افسانه کشیدن» ایجاد استعاره مکنیه و جان‌بخشی کرده است. (منت‌کشی یعنی طلب آشتی کردن)
- ۳) هیچ واژه‌ای در بیت کاربرد چندگانه‌ای در معنی ندارد.
- ۴) هیچ واژه‌ای در معنی مجازی به کار نرفته است. (معمولاً «عالم» ایجاد مجاز می‌کند ولی در این جا در معنای حقیقی به کار رفته است.)

۱۴۲. گزینه ۱ درست است.

توجه: مجاز استعاری همان استعاره مصرحه می‌باشد و مجاز غیراستعاری به انواع دیگر مجاز (محلّیه - کلّیه - جزئیّه و...) اطلاق می‌شود. بنابراین نباید در گزینه‌ها به دنبال استعاره مصرحه بود.

- ۱) «آب و گل» مجازاً مادیات - «گوشه» مجازاً درون، انتها، عمیق‌ترین جا
- ۲) «چمن» مجازاً باغ و گلستان
- ۳) «دست» مجازاً انگشت (انگشت گزیدن مورد نظر است) توجه: «باغستان» مجاز استعاری است.
- ۴) «زمین و چرخ» مجازاً دنیای مادی \* توجه: «آب و گل - زمین و چرخ» هر کدام یک واژه در نظر گرفته شده‌اند و ضمناً «دود و غبار» استعاره از هر چیز ناچیز ناپایدار و زودگذر تلقی شده است.

۱۴۳. گزینه ۴ درست است.

ابتدا اضافه‌های استعاری از میان گزینه‌ها:

عمق جهل - پرش شوق - چنگال ظلم - بوی غم - گرمای امید؛ حال از میان این اضافه‌ها به آن گروه‌هایی که از یکی از حواس ما بهره برده است متوجه می‌شویم (عمق - پرش - چنگال مربوط به حواس پنج‌گانه ما نیستند) به این ترتیب (بوی غم و گرمای امید) پاسخ مورد نظر می‌باشند.

۱۴۴. گزینه ۲ درست است.

بررسی آرایه‌های هر گزینه:

- ۱) (زبان بسته - دهان باز) ← تضاد دارند و نه تناقض \* هیچ ایهامی در بیت مشهود نیست (گاهی واژه «باز» ایهام یا ایهام تناسب می‌سازد)

۲) (دل بستن کنایه از علاقمند شدن) \* «دل» در مصراع دوم مجازاً به معنی «احساس و عاطفه» است. (توجه: می‌توان دل برداشتن را کنایه از قطع علاقه نیز دانست)

۳) (گل - گلاب) اشتقاق ندارند (هم ریشه یا هم بن فعل نیستند) و حسن تعلیلی در بیت وجود ندارند.

۴) «حرف» مجازاً به معنی «سخن» است ولی هیچ اغراقی در بیت ملاحظه نمی‌شود.

۱۴۵. گزینه ۱ درست است.

وزن و تقطیع هجایی گزینه‌ها:

سو	ز	د	م	را	سا	ز	د	م	را	در	آ	ت	ش	دا	ز	د	م	را	(مستفعلن ۴×)
													حذف همزه						

در	یا	د	لا	را	هی	س	فر	در	پی	ش	دا	رند	(مستفعلن ۳× فع)
					بلند تلفظ کردن						بلند محسوب شدن	هجای آخر مصراع	
					مصوت کوتاه								

بس	ب	گر	دی	دو	ب	گر	د	د	رو	ز	گار	(فاعلاتن ۲× فاعلن)
				بلند تلفظ کردن							بلند محسوب شدن	هجای آخر مصراع
				مصوت کوتاه								

ای	ن	ف	سی	خر	ر	م	با	دی	ص	با	(مفتعلن ۲× فاعلن)
			بلند تلفظ کردن					بلند تلفظ کردن			
			مصوت کوتاه					مصوت کوتاه			

۱۴۶. گزینه ۳ درست است.

گزینه‌های غلط و اصلاح آن‌ها:

(ج) وزن بیت از چهار رکن (مفتعلن فاعلن) تشکیل شده است.

(د) این شعر از ارکان متناوب درست می‌شود. (ارکان دولختی)

۱۴۷. گزینه ۴ درست است.

منظور از پایه یعنی رکن یا همان وزن واژه است. (توجه به هجا و پایه در این سؤال بسیار مهم است) در واقع باید بین گزینه‌های سه رکنی و چهار رکنی تمایز ایجاد کنیم.

۱) سه رکن با وزن -U-|-UU-|-UU- (مفتعلن ۲× فاعلن)

۲) سه رکن با وزن -U-|-UU-|-UU- (مفتعلن ۲× فاعلن)

۳) سه رکن با وزن -UU-|-U-U-|--U- (فاعلاتن مفاعلن فاعلن)

۴) چهار رکن با وزن -U-|--U-|--U-|--U- (فعولن ۳× فاعلن)

۱۴۸. گزینه ۳ درست است.

وزن گزینه‌ها عبارتند از:

۱) (۴- -U-|-U-|-UU-|-U-|-UU- (مفتعلن مفاعلن) ۲×

۲) (۴- -U-|-U-|--U-|--U-|--U-|--U- (مستفعلن فعولن) ۲× این وزن به شکل دیگری هم نمایش داده می‌شود.

۳) (۴- -UU-|--UU-|--UU-|--U- (فاعلاتن ۳× فاعلن)

۱۴۹. گزینه ۲ درست است.

اسم وزن گزینه‌ها:

۱) مفتعلن فاعلن (یک وزن)

۲) مفعول مفاعیلن / مستفعل مفعولن (دو وزنی)



۳) مفتعلن مفتعلن (یک وزن) (همسان تک‌لختی که به صورت ناقص آمده است).

۴) مفتعلن مفاعِلن (یک وزن)

۱۵۰. گزینه ۱ درست است.

اصلاح گزینه‌های غلط:

۲) مفتعلن ۲× فاعِلن / ۳) مفاعِلن فعلاتن فع لن / ۴) مفاعِلن ۲× فعولن

۱۵۱. گزینه ۲ درست است.

وزن گزینه‌ها عبارتند از:

۱) (مفعولُ مفاعِلن) ۲× = (مستفعلُ مفعولن) ۲×

۲) و بیت سؤال: (مفاعِلن فعلاتن) ۲×

۳) مفاعِلن ۲× فعولن

۴) فعولن ۴×

۱۵۲. گزینه ۳ درست است.

اصلاح مفاهیم گزینه‌های غلط:

۱) عشق محبوب مانع از توجه به دیگران می‌شود. / ۲) تأکید بر وحدت وجود / ۴) تسلط روزگار و تقدیر بر همه (زندگی و مرگ همه در اختیار تقدیر است)

۱۵۳. گزینه ۴ درست است.

مفهوم هر یک از گزینه‌ها:

۱) به دلیل جهالت خود، سکوت می‌کنم.

۲) عشق، غارتگر دل و دین است.

۳) افشاگری عشق (عشق خود را هویدا می‌کند)

۴) همان قدر که عاشق راستین خموش است، مدعی عشق از عشق خود سخن می‌گوید (فاقد اولین شرط عشق)

(در ادبیات نمادین ما: «شمع» در نهایت سکوت به عشق «گل» می‌سوزد و دم نمی‌زند ولی «بلبل» که عاشقی مدعی و ظاهری است، از عشق خود به گل نغمه سر می‌دهد.)

۱۵۴. گزینه ۱ درست است.

بررسی صحت و سقم گزینه‌ها:

۱) در بیت اول؛ «چشم اعتبار» (اضافه استعاری) و دو کنایه «از چشم اعتبار افتاده‌ام» (به معنی بی‌آبرویی) و «از چشم یار افتاده‌ام» (به معنی مورد بی‌توجهی یار قرار گرفته‌ام) وجود دارد.

۲) کاربرد فراوان تشبیهات (چون نگاه آشنا - چون گل پژمرده - چون گرداب - نبض موجم - بیکار چون دست چنار و...) و نیز ترکیبات تازه (نبض موج - بی‌قرار افتاده‌ام) در شعر مشهود است. لیکن تشبیهات از ویژگی‌های ادبی و ترکیبات از ویژگی‌های زبانی سروده می‌باشد.

۳) قالب شعر غزل است و کوشش برای مضمون‌یابی و ارایه خیال خاص و معنی برجسته از ویژگی‌های سبک هندی این سروده صائب تبریزی می‌باشد.

۴) شعر بیانگر ناامیدی - گله و شکایت از بخت و ابراز نارضایتی شاعر است ولی واژگان عربی به‌ندرت در شعر استفاده شده است. (اعتبار - رغبت - اختیار - قرار - عقده)

۱۵۵. گزینه ۴ درست است.

معانی این واژه: (تصویر، عکس، نقش، پیکر، تندیس، مجسمه، تن‌سان / مثل آوردن، مثل زدن) می‌باشد.

## تاریخ (۲)

۱۵۶. گزینه ۲ درست است.

تاریخ‌های محلی یکی از مهم‌ترین گونه‌های تاریخ‌نگاری و یکی از گنجینه‌های مهم اطلاعات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی و نیز جغرافیایی شهرها و مناطق ایران است. سفرنامه‌ها اطلاعات مفیدی از زندگانی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌دهند (تاریخ ۲، درس ۱، صفحه ۶ و ۸).

۱۵۷. گزینه ۴ درست است.

به‌طور کلی، وضعیت اجتماعی و فرهنگی مردمانی که حضرت محمد(ص) در میان آنان مبعوث شد، دارای ویژگی شاخصی بود که قرآن از آن با صفت جاهلی یاد کرده است. جاهلی و جاهلیت در این‌جا مترادف با نادانی و فقدان علم و معرفت نیست، بلکه دلالت بر فرهنگ و اخلاق خشن، گستاخ و کینه‌جویی دارد که از خلق و خوی تند و سرکش اعضای آن جامعه سرچشمه می‌گرفت و تعصب قبیله‌ای و پیروی کورکورانه از اجداد قبیله در آن جامعه جایگزین تعقل، منطق و بردباری شده بود (تاریخ ۲، درس ۳، صفحه ۲۳).

۱۵۸. گزینه ۱ درست است.

رسول خدا در واپسین روزهای زندگانی خود دستور داد سپاه اسلام برای مقابله با تهدیدات رومیان به سوی سرحدات شام حرکت کند و اسامه بن زید را که در آغاز جوانی بود به فرماندهی آن سپاه منصوب کرد. اما به دلیل مخالفت برخی از صحابه این دستور پیامبر در زمان حیات آن حضرت اجرا نشد (تاریخ ۲، درس ۴، ۴۰).

۱۵۹. گزینه ۲ درست است.

پس از بعثت پیامبر(ص)، بنی‌امیه با سرسختی تمام در برابر دعوت به اسلام ایستادگی کردند و رئیس آنان ابوسفیان رهبری سیاسی - نظامی قریش علیه مسلمانان را به دست گرفت. خاندان بنی‌امیه پس از فتح مکه مسلمان شدند (تاریخ ۲، درس ۶، صفحه ۵۳).

۱۶۰. گزینه ۳ درست است.

بدین‌گونه با از میان برداشتن رقیبان و مخالفان داخلی، بنای پایتخت جدید و پایه‌ریزی تشکیلات سیاسی - اداری در زمان منصور، خلافت عباسیان استوار شد و تمام سرزمین‌های اسلامی به استثنای اندلس تحت فرمان آنان در آمد (تاریخ ۲، درس ۷، صفحه ۶۸).

۱۶۱. گزینه ۱ درست است.

تشدید جنبش‌های ضد خلافت در ایران، مأمون را متوجه این نکته کرد که باید تغییری در شیوه اداره قلمرو خلافت ایجاد کند؛ از این رو، حکومت خراسان را به طاهر، (طاهر ذوالیمینین) سردار ایرانی خود سپرد (تاریخ ۲، درس ۹، صفحه ۸۹).

۱۶۲. گزینه ۴ درست است.

مرگ ابوسعید، آخرین ایلخان مغول (۷۳۶ ق)، آغازگر چهار دهه آشفتگی سیاسی و نابسامانی نسبی در اوضاع اقتصادی و اجتماعی ایران بود که تا زمان قدرت‌گیری تیمور ادامه یافت. در این دوره خان‌زادگانی از خاندان چنگیز و سرداران مغول بر سر کسب قدرت، رقابت و درگیری داشتند (تاریخ ۲، درس ۱۱، صفحه ۱۱۶).

۱۶۳. گزینه ۳ درست است.

شاه عباس اول صفوی به انگیزه بهره‌برداری از دانش نظامی و فنی اروپاییان و نیز به منظور توسعه تجارت خارجی کوشید تا مناسبات دوستانه‌ای با کشورهای اروپایی برقرار کند (تاریخ ۲، درس ۱۳، صفحه ۱۴۶).

۱۶۴. گزینه ۱ درست است.

شارلمانی، همچون پدر و نیای خود، با پاپ متحد شد و از او در برابر دشمنان و رقیبانش پشتیبانی کرد. پاپ نیز لقب امپراتور مقدس روم را به او داد (تاریخ ۲، درس ۱۵، صفحه ۱۶۳).

۱۶۵. گزینه ۲ درست است.

نهضت پروتستان وحدت کلیسای کاتولیک را از میان برد و باعث بروز جنگ‌های مذهبی میان پروتستان‌ها و کاتولیک‌ها شد که بخش‌های وسیعی از اروپا را فرا گرفت (تاریخ ۲، درس ۱۶، صفحه ۱۸۶).

### جغرافیا (۲)

۱۶۶. گزینه ۳ درست است.

هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارند. معمولاً هرچه از کانون یک ناحیه جغرافیایی دور می‌شویم و به طرف مرزهای آن حرکت می‌کنیم، به تدریج از عوامل همگونی آن ناحیه کاسته می‌شود و سرانجام، این عوامل ناپدید می‌شوند. بنابراین میان کانون یک ناحیه نسبت به ناحیه مجاور از کمترین همگونی برخوردار است.

۱۶۷. گزینه ۱ درست است.

این سؤال دو مطلب ارتباطی از مباحث انسان و ناحیه در کتاب یازدهم و نقش سکونتگاه‌ها در کتاب دهم را مطرح می‌کند. با توجه به متن ارائه شده، شهر تهران که دارای نقش سیاسی - اداری است به تدریج در طی چهل سال اخیر، نقش صنعتی نیز بر عهده گرفته است. ضمن این که این مطلب بر ویژگی انسان نواحی را به وجود می‌آورد، نیز تأکید دارد.

۱۶۸. گزینه ۴ درست است.

جبهه قطبی ویژگی جبهه‌ها را مبنی بر قرارگیری مرز بین دو توده هوای مجاور و جدا کردن آن‌ها از هم شامل می‌شود. این جبهه همچنین در منطقه معتدله با کد C و مرز بین دو آب و هوای سرد قطبی با کد E و گرم استوایی با کد A قرار گرفته است و منجر به بارندگی‌های جبهه‌ای یا سیکلونی می‌شود.

۱۶۹. گزینه ۲ درست است.

فرسایش آب‌های جاری و یخچال‌ها در یک زمینه مشترک هستند و هر دو سنگ‌های هوازده و تخریب‌شده را در مسیر خود و در اندازه‌های مختلف به جلو می‌برند، با این تفاوت که یخچال‌ها مواد را در شکل یکسان جابه‌جا می‌کند اما رودها، مواد را در شکل‌های مختلفی مانند معلق، جهشی و غلتان جابه‌جا می‌کند.

۱۷۰. گزینه ۳ درست است.

دشت‌های ریگی در محلی تشکیل می‌شود که ماسه‌های ریز و درشت و همچنین سنگ‌های ریز و درشت وجود داشته باشد. کلوته‌ها و گرزدیو ناشی از تفاوت جنس ساختار زمین هست نه اندازه. اما انتظار تشکیل چاله‌های بادی در نواحی دارای ماسه‌های ریز امکان‌پذیر خواهد بود. بنابراین تشکیل این چشم‌انداز، نتیجه یکنواختی اندازه ماسه‌ها است.

۱۷۱. گزینه ۱ درست است.

عبارت مربوط به سؤال، بیانگر غلبه برخی زبان‌ها مانند زبان انگلیسی در میان جوامع گوناگون است. بنابراین نمی‌توانیم بگوییم که الگوی پراکندگی زبان‌ها در جهان امروز، همواره به شکل کنونی بوده است و در اثر پدیده‌های مختلف در طول زمان تغییر کرده است. اما سایر گزینه‌ها با متن سؤال مطابقت دارد.

۱۷۲. گزینه ۴ درست است.

کشورهای نیمه‌پیرامون کشورهایی هستند که بین مرکز و پیرامون قرار گرفته‌اند. این کشورها از نظر اقتصادی از کشورهای پیرامون قوی‌ترند اما هنوز از نظر قدرت اقتصادی به کشورهای مرکز نرسیده‌اند. این کشورها بین کشورهای مرکز و پیرامون نقش واسطه بازی می‌کنند و ساختار اقتصادی و اجتماعی آن‌ها دچار تغییرات و تحولات صنعتی و فناورانه شده است. از جمله کشورهای نیمه‌پیرامون می‌توان کشور چین را نام برد که در دو دهه اخیر، خیز اقتصادی فوق‌العاده‌ای در جهان برداشته است، و به‌عنوان یکی از قطب‌های صنعتی جهان در شرق آسیا فعالیت‌های صنعتی گسترده‌ای دارد و به یکی از صادرکنندگان مهم کالاهای صنعتی در جهان تبدیل شده است.

۱۷۳. گزینه ۳ درست است.

اتحادیه‌های اقتصادی تجاری منطقه‌ای، میان کشورهای همسایه شکل می‌گیرد. کشورهای عضو این اتحادیه‌ها بر اساس موافقت‌نامه‌هایی که امضا می‌کنند، سعی می‌کنند مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی را بین خودشان کاهش دهند یا بردارند (اقدام‌های لازم در تشکیل اتحادیه) تا تجارت بین کشورهای منطقه، افزایش یابد و به رونق و توسعه اقتصادی کشورها کمک شود و رفاه زندگی از طریق موازنه تجاری مثبت، میسر شود (هدف از تشکیل اتحادیه)

۱۷۴. گزینه ۴ درست است.

کشورهای عراق و جمهوری آذربایجان دارای نظام سیاسی ترکیبی است. در این نوع نظام، بخش اعظم کشور به صورت متمرکز و تک‌ساخت است؛ فقط یک یا چند بخش کوچک به دلیل شرایط قومی و مذهبی یا نظایر آن، به صورت ناحیه‌ای و خودمختار اداره می‌شوند و مناطق خود مختار اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه‌ای در ناحیه خود دارند.

۱۷۵. گزینه ۲ درست است.

مفاهیم «اگر کشورهای کوچک در صدد توسعه سرزمین‌های خود برنیابند، نابودی آن‌ها حتمی است» و «مجاورت یک کشور در مجاورت یک دولت قوی یا ضعیف، بر سیاست و قدرت آن تأثیر می‌گذارد» مربوط به نظریه فضای حیاتی است که راتزل ارائه کرده است. همچنین دو موضوع «فضاهای اقیانوسی در شکل‌گیری قدرت جهانی و کنترل و محاصره قدرت خشکی مؤثر است.» و «منطقه خشکی اوراسیا، قلعه جهان است و این منطقه برای قدرت‌های دریایی، غیر قابل دسترس است.» به ترتیب از سوی آلفرد ماهان در نظریه قدرت دریایی و سرهلفورد مکیندر در نظریه قدرت خشکی یا هارتلند ارائه شده است.

## جامعه‌شناسی (۲)

۱۷۶. گزینه ۲ درست است.

از نگاه قرآن، جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست. ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی‌شود و جهان تکوینی بر اساس حکمت و خواست خداوند سبحان، با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد.

۱۷۷. گزینه ۴ درست است.

- عدم معنویت رفتاری به بحران روحی و روانی
- عدم مسئولیت و تعهد گرفتن قدرت مقاومت از آدمیان
  - عدم عقلانیت سطح اول ناتوانی در دفاع از هویت خود
  - عدالت پیشگیری از تباه شدن منابع و امکانات بشر

۱۷۸. گزینه ۱ درست است.

- فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کند و در جهان گسترش می‌یابد فرهنگ جهانی است.
- استعمار به معنای اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی است.
- در استعمار قدیم، استعمارگران حضور مستقیم و آشکار داشتند، اما در استعمار نو، استعمارگران پنهان و مجریان آشکارند. در استعمار فرانسه، استعمارگران و مجریان هر دو پنهان هستند.

۱۷۹. گزینه ۱ درست است.

مکاتب و روش‌های غربی (ناسیونالیسم یا مارکسیسم)، علاوه بر اینکه وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌ساختند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند نیز قرار نمی‌گرفتند.

۱۸۰. گزینه ۳ درست است.

- اومانیسم در ابعاد مختلف فرهنگ غرب نظیر هنر، ادبیات و حقوق بروز و ظهور یافته است. هنر قرون وسطی، بر بعد معنوی و آسمانی انسان تأکید می‌ورزید و نقاشان، چهره‌آسوه‌های انسانی را در حاله‌ای از قداست ترسیم می‌کردند اما هنر مدرن، بر بعد جسمانی و زیبایی‌های بدنی تمرکز می‌کند.
- روشنگری در معنای خاص به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته شده در فرهنگ غرب اطلاق می‌شود و در این معنا، روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیسم همراه شده است. این روش در بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب،

صورت‌های مختلفی پیدا کرده است که وجه مشترک همه صورت‌های آن کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.  
 - سکولاریسم پنهان، شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند؛ بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت نظام دنیوی و این جهانی قرار می‌دهند و از توجه یا عمل به بخش‌های دیگر سرباز می‌زنند.  
 - سکولاریسم به معنای رویکرد دنیوی و صرفاً این جهانی به هستی است.

**۱۸۱. گزینه ۲ درست است.**

جنگ‌های صلیبی، مواجهه با مسلمانان و بالاخره فتح قسطنطنیه، زمینه‌های فرو ریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد. فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به‌عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند. این رقیبان به‌دلیل رویکرد دنیوی خود و برای حذف کلیسا، به جای آنکه عملکرد آباء کلیسا را مورد انتقاد قرار دهند به تدریج دخالت دین در امور دنیوی را انکار کردند و بدین ترتیب حرکتی دنیوی را آغاز نمودند که حتی به دنبال توجیه دینی و معنوی خود نیز نبود.

**۱۸۲. گزینه ۳ درست است.**

کشورهای غربی برای تأمین منافع اقتصادی خود، نیازمند در هم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند. آن‌ها برای رسیدن به این هدف در وهله نخست از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده می‌کردند.

**۱۸۳. گزینه ۲ درست است.**

تک محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد و این پدیده، موجب وابستگی اقتصادی آن‌ها به کشورهای استعمارگر می‌شود: (الف) و (ب)  
 به‌دلیل وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر، مبادلات تجاری در سطح جهانی نامتعادل می‌شود و انتقال ثروت، به‌طرف کشورهای غربی ادامه پیدا می‌کند: (پ)

**۱۸۴. گزینه ۴ درست است.**

- نظریه‌پردازان لیبرال، آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند و مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بودند.

- ریکاردو، اقتصاددان مخالف دخالت دولت در اقتصاد، حتی افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌دانست.

**۱۸۵. گزینه ۳ درست است.**

- پرسش اول: اصطلاح مرکز و پیرامون به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی اشاره دارد.  
 - پرسش دوم: کشورهای مرکزی با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی، انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز را آسان می‌کنند.

**۱۸۶. گزینه ۲ درست است.**

بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا، هر دو هویتی اقتصادی دارند، ولی تفاوت‌هایی نیز با یکدیگر دارند. چالش فقر و غنا چالشی مستمر در سرمایه‌داری غربی است ولی بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است.

**۱۸۷. گزینه ۴ درست است.**

- جهان اجتماعی خودباخته، به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد.  
 - بسیاری از جوامع غیرغربی، در رویارویی با جهان غرب، به‌دلیل اینکه مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب گشتند، به خودباختگی فرهنگی گرفتار شدند. خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب را «غرب‌زدگی» می‌نامند.  
 - غرب‌زدگی جوامع غیرغربی مهمترین مانع تعامل آن‌ها با جهان غرب است.

**۱۸۸. گزینه ۱ درست است.**

- منورالفکران غرب‌گرا مورد حمایت دولت‌های استعمارگر غربی بودند و به کمک آن‌ها توانستند از موفقیت بیدارگران جلوگیری کنند.  
 - منورالفکران غرب‌گرا در قدم‌های نخست از ضرورت اصلاحات در دولت‌های کشورهای اسلامی سخن گفتند.

۱۸۹. گزینه ۱ درست است.

منظور از واجبات نظامیه اموری است که برای بقای اصل زندگی اجتماعی لازم است؛ مانند حفظ امنیت یا مقابله با دشمنان خارجی.

هدف جنبش عدالتخانه تنها اصلاح کار یا رفتار خاصی از پادشاه نبود؛ بلکه اصلاح شیوه زمامداری شاه بود.

هرگاه قدرت اجتماعی برای رسیدن به هدفی معین سازمان یابد، سیاست پدید می آید؛ یعنی سیاست، اعمال قدرت سازمان یافته برای دستیابی به هدف است.

منظور از فعالیت رقابت آمیز، ورود فعال به عرصه زندگی اجتماعی و سیاسی، نه در جهت تأیید قدرت حاکم و حمایت از آن، بلکه در رقابت با آن است.

۱۹۰. گزینه ۴ درست است.

- عبارت اول مخدوش ساخت مشروعیت قرارداد کمپ دیوید در باور مسلمانان

- عبارت دوم نظریه پایان تاریخ فوکویاما

- عبارت سوم پر کردن خلأ معنوی فرهنگ غرب

فلسفه

۱۹۱. گزینه ۲ درست است.

سوفیست‌ها ملاک حقیقت را ادراک حسی انسان می دانستند و معتقد بودند که هرکس هرچیزی را هر طور درک کرد همان حقیقت است و برای حقیقت و واقعیت ارزش و اعتباری قائل نبودند.

۱۹۲. گزینه ۱ درست است.

محتوای گزینه (۲) مربوط به هستی شناسی و گزینه (۳) مربوط به فلسفه سیاست که از شاخه های فلسفه است و فلسفه مضاف محسوب می شود و محتوای گزینه (۴) نیز انسان شناسی فلسفی است.

۱۹۳. گزینه ۳ درست است.

از نتایج و فواید تفکر فلسفی تشخیص برتری تفکر فلسفی نمی باشد.

۱۹۴. گزینه ۲ درست است.

از نظر تالس آب ماده المود هستی است ولی نه به این دلیل که از عنصر واحدی تشکیل شده است. از تالس کتاب یا نوشته ای باقی نمانده است.

۱۹۵. گزینه ۴ درست است.

آشفته گی فکری که بخاطر وجود آرا و نظریات گوناگون و غالباً متضادی که اندیشمندان اولیه یونان باستان عرضه کرده بودند، به ظهور دانشمندانی منجر شد که منادی بی اعتباری علم و اندیشه شدند که این گروه خود را سوفیست می خواندند.

۱۹۶. گزینه ۲ درست است.

در جامعه آتن تحت تأثیر اندیشه های سوفسطائیان اخلاق و فضیلت در میان مردم کم رنگ شده بود و بسیاری از مردم به دنبال حق جلوه دادن باطل بودند.

۱۹۷. گزینه ۱ درست است.

اینکه ما لیوان آبی برمی داریم و می نوشیم یا با کسی صحبت می کنیم، گویای آن است که ما به امکان شناخت خود پی برده ایم.

۱۹۸. گزینه ۴ درست است.

این مسئله و پرسش که در چه دوره هایی شناخت و معرفت جزئی از فلسفه بوده، خود جزء مباحث معرفت شناسی نیست. بلکه در تاریخ فلسفه به آن می پردازند.

۱۹۹. گزینه ۱ درست است.

شک در اصل دانستن غیر ممکن است زیرا مستلزم تناقض است.

۲۰۰. گزینه ۱ درست است.

عقل با کمک حواس و تحلیل عقلانی یافته‌های حس می‌تواند به بسیاری از اسرار و رموز طبیعت پی ببرد. این نوع شناخت را که عقل با همکاری حس به دست می‌آورد، شناخت تجربی می‌گوییم.

۲۰۱. گزینه ۳ درست است.

شناخت ذات و صفات خداوند از طریق عقل امکان‌پذیر است. یافته‌های عقلانی، اساس سایر دانش‌ها قرار می‌گیرد. عقل قادر است بدون استفاده از یافته‌های تجربی و صرفاً با تفکر و چینش استدلال به حقایق برسد.

۲۰۲. گزینه ۴ درست است.

معرفت شهودی معرفتی بی‌واسطه است که بدون استفاده از استدلال به دست می‌آید و عارف و سالک می‌تواند در همین دنیا، آخرت و یا عوالم ماورای ماده را از طریق قلب خود مشاهده کند.

۲۰۳. گزینه ۳ درست است.

افلاطون حواس را بی‌اعتبار نمی‌دانست بلکه برای ادراک عقلی ارزش بیشتری قائل بود. پارمنیدس حواس را بی‌اعتبار می‌داند زیرا حس را خطاپذیر می‌داند.

۲۰۴. گزینه ۴ درست است.

آنچه عقل‌گرایان را از تجربه‌گرایان جدا می‌کند قبول گزاره‌ها و قواعد عقلانی است که از طریق تجربه قابل دستیابی نیستند و فقط متکی بر استدلال عقلی می‌باشند.

۲۰۵. گزینه ۲ درست است.

به نظر افلاطون نفس جزء عقلانی انسان است و ارسطو قوه نطق و قابلیت حیات را مربوط به نفس می‌داند. به نظر کانت اختیار ویژگی نفس است نه بدن که یک امر مادی است.

۲۰۶. گزینه ۱ درست است.

از نظر ماتریالیست‌ها و داروینیست‌ها اگر انسان به فضایل اخلاقی توجه می‌کند به این دلیل نیست که فضیلت‌گرایی در روح او وجود دارد، بلکه این زیست اجتماعی است که انسان‌ها را وادار به ابداع اصول اخلاقی و رعایت آن‌ها نموده است.

۲۰۷. گزینه ۳ درست است.

اکثر فیلسوفان مسلمان تأکید دارند که نمی‌توان انسان را به یک موجود صرفاً زمینی و مادی تقلیل داد و در همان حال برای وی ویژگی‌هایی متعالی و ارزشمند قائل شد.

۲۰۸. گزینه ۱ درست است.

از نظر ملاصدرا روح نتیجه تکامل خود جسم و بدن است. اما ابن‌سینا معتقد است که وقتی انسان صاحب همه اندام‌های بدنی شد، خداوند روح انسانی را به او عطا می‌کند که از جنس موجودات مجرد است.

۲۰۹. گزینه ۲ درست است.

از نظر فیلسوفان طبیعت‌گرا چون انسان زندگی اجتماعی دارد، ناگزیر است که منفعت دیگران را نیز رعایت کند.

۲۱۰. گزینه ۱ درست است.

از نظر فیلسوفان مسلمان انسان می‌تواند فضایل و رذایل را بشناسد و به آن‌ها علاقه بورزد. ولی علاوه بر این تمایلات، اعتقاد به خدا نیز پشتوانه این علاقه است، ولی ممکن است انسان برای رسیدن به تمایلات مادی از فرمان خدا هم سرپیچی نماید. به نظر افلاطون فعل اخلاقی اگر در جهت سعادت حقیقی باشد، فضیلت محسوب می‌شود.

## روان‌شناسی

۲۱۱. گزینه ۴ درست است.

تبیین این که «چرا تداعی به موقع خاطرات، موجب تحکیم حافظه می‌شود؟» به مراتب دشوارتر از پیش‌بینی پدیده‌های مربوط به علم فیزیک یا سایر علوم مانند آن است، چون تحت تأثیر عوامل متعددی است که به راحتی نمی‌توان آن‌ها را تبیین کرد. هر موضوع مورد مطالعه که توصیف و تبیین روشن‌تری داشته باشد، پیش‌بینی و کنترل آن آسان‌تر خواهد بود. موفقیت در رسیدن به «پیش‌بینی و کنترل»، به چگونگی توصیف و تبیین پدیده مورد مطالعه بستگی دارد. (درس ۱)

۲۱۲. گزینه ۱ درست است.

رشد هیجانی مشروط به آگاهی فرد و رابطه دو طرفه کودک با دیگران است.  
رشد هیجانی انسان نسبت به حیوانات، به دلیل آگاهی بیشتر و برقراری تعامل با محیط بازتر و متنوع‌تر، رشد یافته‌تر است. (درس ۲)  
۲۱۳. گزینه ۱ درست است.

الف) توانایی فرد برای یافتن محرک در یک دوره زمانی طولانی: گوش به زنگی  
ب) پیدا کردن محرک هدف تابع: ۱- تعداد عوامل انحرافی ۲- ویژگی منحصر به فرد هدف  
ج) مدت زمان استقرار توجه مستمر تابع: ۱- ویژگی‌های شخصی ۲- دشواری تکلیف موردنظر (درس ۳)  
۲۱۴. گزینه ۴ درست است.

- استفاده از نمودار، برجسته کردن مفاهیم و خلاصه‌نویسی: استفاده از چند روش حرکتی  
- بیشتر افرادی که می‌گویند حافظه ما ضعیف است، مشکل توجه دارند، نه حافظه: پرهیز از هم زمانی چند فعالیت  
- استفاده از مثال برای فهماندن مفهوم: بسط معنایی  
- برجسته کردن تفاوت‌های مفهوم: تمایزبخشی (درس ۴)  
۲۱۵. گزینه ۱ درست است.

زمانی احساس مسئله می‌کنیم که بدانیم هدف چیست وقتی هدف روشن نباشد، درک از مسئله ناقص خواهد بود. یکی از دلایل اینکه بعضی از افراد، راه حل مسئله را نمی‌دانند این است که «هدف» را به صراحت تعریف نکرده‌اند. (درس ۵)  
۲۱۶. گزینه ۳ درست است.

الف) مهم پیچیده ب) معمولی ساده ج) مهم پیچیده د) معمولی ساده (درس ۶)  
۲۱۷. گزینه ۳ درست است.

در سبک تصمیم‌گیری تکنانشی، فرد به صورت ناگهانی و با عجله و بدون محاسبه تصمیم می‌گیرد و زیاد دیده می‌شود که تصمیم فرد بلافاصله با پشیمانی همراه است. در سبک تصمیم‌گیری احساسی، ملاک عواطف و هیجانات زودگذر است. احساسات به دلیل زودگذر بودن نمی‌تواند زیربنای تصمیم‌گیری باشد. افرادی که دارای سبک تصمیم‌گیری اجتنابی هستند، براین باورند که همه چیز خودبه‌خود درست می‌شود. (درس ۶)  
۲۱۸. گزینه ۱ درست است.

عاملی که فرد را برمی‌انگیزد، به حرکت وا می‌دارد و به سوی رفتار معین سوق می‌دهد، انگیزه نام دارد. انسان برای حرکت و انجام یک رفتار به موتور حرکتی نیاز دارد. عوامل شکل‌دهنده به رفتار انسان عوامل انگیزشی، زیستی و نگرشی افراد است. (درس ۷)  
۲۱۹. گزینه ۳ درست است.

عوامل فردی چون احساس ناتوانی، ناامیدی، بی‌ارزشی و عوامل بیرونی چون تحقیر دیگران و عدم حمایت اجتماعی باعث شکل‌گیری باورهای غلط می‌شود.  
در گزینه‌های اول، دوم و چهارم به جای عوامل فردی، به عوامل درونی اشاره شده است که غلط است. (درس ۷)  
۲۲۰. گزینه ۴ درست است.

گزاره اول: مذهب با واسطه باعث می‌شود که فرد رفتارهای سالم‌تری را انتخاب کند.  
گزاره دوم و سوم: مذهب به طور مستقیم این آثار را در پی دارد. (درس ۸)